

1 Koulin

Olo Iyoswo Simo'mjo loso A'amu Koulin somne'no Poul Mti'mokumentisofoho.

Olo Hungkuno Simo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto simentiso sohonta soswo *tiwenti-faif* (25) nto uyakolo'mentisopolikeno olo iyoswo simo'mjo loso a'amu Koulin somne'no Poul mti'mokumentisofoho. Tajo angu Koulin i'mofapeso kako apa'no Anituye hungkuno liku'meefo syoho'ne wento mti'mokumentisofoho. Oso hohosohonta Poul kako Akwila'nji Pilisila'nji nohumantifi hwapife angu syoho yontifi Anituye hungkunoso liku'meefo'motofofoho. Oso hohosohonta a'amu Juta fehohonjo'nji a'amu Ngkilik pi'ningo engo so'nji simeho hi'ntnnono uyimentohofofoho. Poul Koulin hopo sopo humanto Anituye hungkuno ne'no lontaningki soswo anga'no hamno aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni anga'no uyakolomentisofoho. Angu Koulin sopo antime we'epo'maho. O'o, antime engo mikunimposoponoho. Oso angu hopo sopone'no Poul kako simeho tango'nji mti'mokumentisofoho. Oso simeho tango iyo hwapingoso olenoho. Iyoswo anga'no simo'mo mti'mokuyahotimentisoso imo'nao'mentiso so'ne olo iyoswo tifi'njo lofosofa'u 1 Koulin'nji 2 Koulin'nji imo'nimentisiyefoho. Poul iyoswo Koulinne'no mti'mokuyahojiyoso hufa'u sihunefoho. I oso'no olohonta iyoswo anga'nohinoso mauyoho. Olo iyoswo hiloso Poul kako Efesos humanto mti'mokumentisofoho. Paul olo iyoswo mti'mokiyo hwapingoso olenoho. A'amu Jisasimo ininggunyo Koulinjoso Poulimo yo'mayo yo'mayo so'no ulohonimentohofoho so'no Poul kako aku hofikine'no mti'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olohonta iyoswo homo lomo atofu lihwasu nakwo tifi uningkohwano.

1 ¹ Anitu kako ngko Pouli'nimo nihwosopo'mentisoso Jisas Kilaisiye hungkuno a'amu somo liku'mofo (*apousel*) syoho ntapmmentiso sohwo'nnonji neningkwa'wehwo Sousitenisi'nji ² nekwo nohumentai sekwo a'amu angu Koulinjo sokune'no olo iyoswo loso

semti'mokiyalokuhwoyo. Sekwo Kilaisimo ufohi'nontifi kakoe a'amu ne imo'nimentohofofoho. Oso hiso'no Anitu kakine'no sekumo sehwasopo'mentisofoho. Sekwo'nohini'maho. O'o, hwe moya'mi ang'o'meemjo nakwoe Hwe Engo Jisas Kilaisimo jomo uliwo'ningkuhwone hn'nimo nahwasopo'mentisofoho. Jisas huhwo sohwo kako nakwo hwe moya'mi hopi'nonohino hn'nwiye Hwe Engo nihu'no anga'nohino hweho. ³Naningkwohwo Anitu sohwo'nji nakwoe Hwe Engo Jisas Kilaisi'nji siko'monta'i siko sekumo wopingo selohofohosisi simeho pompenjiyo wosejopanjiyoho.

**Poul kako Anitumo oso a'amu homo somne'no
isamayoka ulimentisofoho.**

⁴Kilais Jisas kako sekumo wopingo seloho'mentiso so'no ngko engolopohamo sekune'no huno syasyefisyonji Anitumne'no isamayoka uliwo'ningkohefoho. ⁵⁻⁶Nakwo Kilaisiye hungkuno selimentihwone so'no oso hungkuno hiso sekwo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumantifi sekwo Kilaisimo ufohi'ningkahoningkofi kako sekumo yo'mayo so'no umofonyo miyo'njo iyo'ne semokumentisofoho. U, sekwo kakoe hungkuno wopingo so'no huno tipemantifi sekwo nom'ne a'amu somo lutihwayo'neso huno'njo kuyoho. Oso'no ngko Anitumo isamayoka ulalokweno. ⁷Nakwoe Hwe Engo Jisas Kilais kako utihwa'nyopo asomo peso'no sekwo nohontohumentaningkofi Anitu sohwo kako kakoe yo'mayo wopingoso sejopalofoho. Kakoe wopingo somne'no sekwo umofonyo mifitnnehoho. ⁸O'o, Anitu kakoe yokumpohn'nyo so'nji sekumo sesosofitofontaningkuhwosi sekwo Anitumne'no yokumpohn'nyo lohofontaningkuji sekwoe sikunoso moi'wo umo'nimontonoho. Oseso nakwoe Hwe Engo Jisas Kilaisiye Sikuno Engo kako asomo poso sohonta sekwo wonyo ane lohofikuji wonimango masenonehoho. ⁹Anitu kako kakoe Hwomu Jisas Kilais nakwoe Hwe Engo sohwo'nji nakwo'nji simeho afa inyo'ne nakumo nahwasopo'mentisofoho. Nakwo Kilaisi'nji majopohi'nyo'ne nahwasopo'mentisofoho. Oso hiso'no ne imokiyo'neso Anitu kako hoponoho. Kako kakoe hunoso mikwesyafisyonehoho. O'o, awonoho.

**A'amu Koulin hofiko Anitune'no uhu'mokumotofoso
hofiko husilo husilofo loho'mentohofofoho.**

¹⁰U, nje a'amu soku nakwoe Hwe Engo Jisas Kilais kako olo hungkuno ntapmmentiso so'no ngko hungkuno yokumpohn'nyo waselimonne'no yohono. Sekwo upa'nimno. Sekwo yoka hnnontifi husilo husilofo loho'malofoso moi'wonoho. Sekwo apa'no oso yahinoso ikutoho. O'o, sekwo apa'no nuhu'mokukuji hungkuno afa'nohino filikuno huno anga'no'nohini fisyafihupmno. ¹¹U nje a'amu soku oso ape Kilouwe

siye angomta'ango a'amu nopontifi ngkimo ole ntimalofi, A'amu Kouliniso hofiko yoka hnnalokwofo. Ose ntimalofofoho. ¹²Ngko sekwo a'amu anga'no anga'nohino sokumo selalokweno. Sekwo huno kengo kengo syafisyontifi a'amu fehohnjo soku ole lalokwofo, Nakwo Pouliye yahinomo iningkowalokuhwono. Nom'ne soku sekwo ole lalokwofo, Nakwo Apoulousiye a'amu'nwoho. Nom'ne a'amu soku sekwo ole lalokwofo, Nakwo Pitaye hungkunomo iningkowalokuhwono. I, a'amu nom'ne soku sekwo ole lalokwofo, Nakwo Kilaisiye a'amu'nwoho. Ose lalokwofo. ¹³Pipineto. A'amu pi'ningo engo hofiko sekwoe wonyomne'no pe'nimentohofotaho. Ngko Pouli'ni iyo hwojiyafiku'nnyopo sekwoe wonyomne'no lape'nimaleno. O'o, sekwo huno seyohoho. Kilais kako'nohini sekwoe wonyomne'no poyo pe'nimentisofoho. I hofiko ngkine'no mijo kiyosema'malofotaho. O'o, Kilaisimne'nohini sekumo mijo kiyosema'malofofoho. ¹⁴Ngko sekwo'njo sopo mijo kiyomayoso a'amu pi'ningo'maho. O'o, Kilisiposi'nji Ngkaiyasi'njimnohini mijo kiyoma'maleno. Oso'no ngko a'amu hufa'u hwa'umnohini mijo kiyoma'mentohe so'no Anitumo isamoyoka ulalokweno. ¹⁵Oso'no a'amu pi'ningo engoso hofiko ole malifitnnehofo, Poul kako nakumo mijo kiyonema'mentiso so'no nakwo Pouliye a'amu'nwoho. Ose malifitnnehofo. ¹⁶U, ngko nom'ne a'amu sohune'no syafisyohono. Sitefanosiye a'amu oso hwanjimo ngko mijo kiyoma'maleno. U, ngko nom'ne a'amu somo mijo kokiyoma'mentohono. Awolikeno. Ngko huno maniyohoyohoho. I, ngko mijo kiyomayo hungkuno so'no peho'no selalokweno. ¹⁷Kilais kako ngkimo oso mijo kiyomayo syohoso montapmmentisofoho. O'o, ngkimo kako a'amu somo kakoe hungkuno lutihwayo'ne syoho ntapmmentisofoho. A'amu huno'njo sohwa hofiko hungkuno sawemo lutihwawo'ningkohofoho hopaso ngko hungkuno molutihwamnehono. O'o, Kilais kako iyo hwojiyafiku'nnyomo nakwoe wonyo'ne poyo pe'nimentiso so'no a'amu huno nto'no mosyafihupitnnoho lonji ngko a'amufe huno nto'no ehohosasiyo'ne hungkuno tifo tifo lutihwawo'ningkohe hwo'nyoho.

**Nakwo Kilaisimo uhwonontani uhwonimentihwoneso
nakwo Anituye yokumpohn'nyo'nji kakoe huno
wopingo so'nji nto uhwonimentihwonefoho.**

¹⁸A'amu Anitumo miningkayo'njo iwo'ningkohofoso hofiko Kilais nakwoe wonyo'ne iyo hwojiyafiku'nnyomo poyo pe'nimentiso so'no upa'nontifi hofiko huno ole syofisyalokwofo, oso hungkuno liwo'ningkohofoso hwayohosi hungkunofoho. Ose syofisyalokwofo. I, oseso nakwo a'amu Anitu kako nakumo asomo netimayo'ne'no hontohumentani nakwo huno ole nayiwo'ningki, Kilais kako nakwoe wonyo'ne iyo hwojiyafiku'nnyomo poyo imo'nimentiso sohune'no Anitu kako kakoe yokumpohn'nyo netihwamentisofoho. ¹⁹A'amu Anituye

hungkuno mti'mokumentohoho sohwa hofiko a'amu Kilaisimne'no nakwolaho liwo'ningkohoho somne'no ole mti'mokumentohofi,

Anitu ole limento, A'amu hwahoponjoso hofiko hofikoe yokumpohn'nyo so'nji Anitumo u'mayo'ne'entifi huno uyalokunjo oso a'amuso hofikoe huno somo ngko wonyo umokumonnoho.

Nakwo a'amu hwahoponjo hn'nwi huno'nji liwo'ningkohofoso hofiko Anitumo u'mane'entifi honingkano pi'ningo pi'ningo hofikoe huno mta'ni imofiwo'ningkohoho somo ngko wae weeo'monnoho.

Anitu ose limentisofoho. ²⁰ A'amu Anitumo miningkayoso hwahoponjo somne'nohuni huno syafisiwo'ningkohofoso hofiko ole liwo'ningkohofi, Nakwo huno'njo hn'nwi nakwoe huno nto'nohinoso a'amu nom'ne somo lutihwane'entifi syafisiwo'ningkohofofoho. Oso a'amumne'no Anitu kako kakoe a'amu ne hn'nyumo ole netihwamento, Olo hwaho lophonjo hunoso wonyo hwayo hohnjofoho. Oso'no a'amu kako olo hwaho lophonjo huno somnohuni syafisiwo'ningkiso sohwo kakoe huno neso mauyoho.

²¹ I oso'no Anitu kako huno hwapingo'njo sohwo kako olo honingkanolo imo'mentisofoho. A'amu hofiko Anitumo u'mano likujoso hofiko hofikoe huno mta'ni Anitumo mu'mapitnnohoho. O'o, awonoho. I oso'no Kilaisiye hungkuno wopingoso a'amu somo lutihwawo'ningkuhwone somo simeho hi'ntnnono uyikui hofiko Anitumo u'mantifeho. Nu'mafikui hofiko kakoe a'amu ne umo'nantifeho. Oso hiso'no Anitu kako simeho wopingo umo'niwo'ningkisofoho. I oso hungkuno hiloso nakwo lutihwawo'ningkuhwone somne'no hofiko naliwo'ningkohofi hwayo hohnjo hungkuno liwo'ningkohoho kuyoho. Ose naliwo'ningkohofofoho. ²² I a'amu Jutaso ole liwo'ningkohofi, Anitu kako nakumo kakoe yokumpohn'nyo'nji yo'mayo kengo wonyoangkafo a'amu mifijoso netihwaso'manji u oso hungkunoso Anitu mta'ango'manji uhwoningkuhwasi oso hungkuno homo somo nakwo huno naihwo'so'no tifi uningkowano. A'amu Ngkilik oso hwa ole liwo'ningkohofi, u, nakwo yo'mayo hungkuno upo'nasoso huno wopingofoho syofisyaso'manji oso hungkuno homo somo huno naihwo'so'no tifi uningkowano. ²³ I oso'no nakwo hungkuno lutihwawo'ningkuhwoneso olenoho. Kilais kako nakwoe wonyomne'no iyo hwojiyafiku'nnyomo poyo imo'nimentisofoho. I oso'no a'amu Jutaso hofiko oso hungkuno hiso'no nakwolaho lontifi wonipaho ikiniwo'ningkohofofoho. A'amu Ngkilik sohwa hofiko oso hungkuno homo somo nupa'nontifi ole liwo'ningkohofi, Olo hungkuno loso kokato'nnyofoho. Ose liwo'ningkohoho kuyoho. ²⁴ I nakwo a'amu Juta hn'nnonji temtitofu kengo kengo hn'nimo Anitu nahwosopo'mentiso hn'nwi nakwo Anituye mampahomo upo'nontani nakwo huno ole nayohi, Kilais kako nakumo asomo netimayo'ne poyo pe'nimentiso sohumo nuhwonontani uhwonimentihwoneso nakwo Anituye yokumpohn'nyo so'nji Anituye huno wopingo so'nji uhwalokuhwono. ²⁵ Oso honingkano

Anitu kakimo u'mayo'ne imo'mentiso so'no a'amu hwahoponjoso hofiko huno syafisyontifi hofiko ole liwo'ningkohofi, Olo honingkano loso ne anefoho. Hwayo hohnjofoho. Ose lontifeso hofikoe huno so'nji yokumpohn'nyo so'nji Anitu kakoe huno hwapingo so'nji kakoe yokumpohn'nyo so'nji hofikimo yakolo'nnyofoho.

²⁶Ou, nje a'amu soku, Anitu kako sekumo kakoe a'amu ne imo'nyo'ne johu selimentiso sohonta sekwo huno ane, yokumpohn'nyo ane, yofe engo ane imo'nimentohofu kuyoho. ²⁷A'amu hwahoponjo yahino somne'no huno'njoso Anitu kako oso a'amu homo somo wonimango ufisyimo'mo lonto a'amu huno'masoso hofiko nje honingkanomo tifi nningkapikui nje a'amu ne imo'nifitne'ento uhwasopo'mentisofoho. A'amu hwahoponjo yokumpohn'nyo'njo somo Anitu kako oso a'amu homo somo wonimango ufisyimo'mo lonto a'amu yokumpohn'nyo aneso nje a'amu ne imo'nifitne'ento hofikimo uhwasopo'mentisofoho. ²⁸A'amu hwahoponjoso hofiko yo'mayo so'no ole liwo'ningkohofi, Wonyofoho. Nakwolaho. Oso hiso ne anefoho. Ose liwo'ningkohofofoho. Oso homo somne'no Anitu kako oloso ngko'nefoho. Woma'mo limentisofoho. Anitu kako a'amu hwahoponjofe hunoso ne anefoho. Moi'wo umo'nono limentisofoho. Oso'no yo'mayo so'ne hofikoe yofe ho'nomawo'ningkohofu somo Anitu kako wae yao'mentisofoho. ²⁹Anitu kako oso yo'mayo hiso imentiso so'no nakwo Anituye timopo nakwoe yofeso moho'nomo'nanehwono. ³⁰Anitu kako nakumo Jisas Kilaisi'njopo menelumaji'mentisofoho. Oso'no Anitu kako Kilaisiye hungkunoso nakwoe hunomo moho'nonahumentiso so'no nakwo kakine'no huno nto'no syofisyalokuhwono. Kilais kako nakumo wopingo naloho'mentiso so'no Anitu kako nakumo wopingo kuyoho nelalofoho. Jisas kako honingkano wonyo somta'ni nakumo mpe enema'mentiso so'no kako nakumo Anituye a'amu ne namokumentisofoho. ³¹Oso'no a'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohofu sohwa hofiko ole mti'mokumentohofi, Hwe fihwo kako kakoe yofeso woho'noma'nimo lososo kakoe yofe moho'noma'nonehoho. O'o, kako Kilais nakwoe Hwe Engo sohwoe yofe'nohini woho'nomano.

Poul kako Kilaisiye iyo hwojiyafijiyo so'no hungkuno ulimentisofoho.

2 ¹Oseso nje a'amu soku, hohonta ngko sekumo nose'manji ngko Anitu kakoe hungkuno hiyaso'mo wo'mojoso selimote sohonta sekwo huno ole syafihupitne'enji maselimentohono, Kiko yofe engo'njo hwasoho. Huno hwapingo'njo hwasoho. Ose ntifitne'enji maselimentohono. ²O'o, ngko nje simeho somne'no ole nto hnnimentohu, Ngko sekwo'nji nohumahm'mo yo'mayo kengo kengo so'no ngko hungkuno maselimnehono. O'o, awonoho. Ngko Jisas Kilais kako iyo hwojiyafiku'nnyo sopo nakwoe wonyomne'no poyo pe'nimentiso

sohune'no ngko huno nihwoso'no oso'nohini wolosetihwamne'no yohono. ³Hohonta ngko sekwo'nji humamentohe sohonta ngko yokumpohn'nyo ane nohumanji iyoho nnimentisofoho. ⁴⁻⁵Sekwo nje huno somo tifi nningkapifitnne'enji hungkuno selimote'maho. O'o, sekwo Anituye yokumpohn'nyo somo tifi iningkafitnne'enji hungkuno selimentohefoho. Oso'no ngko Anituye hungkuno losetihwamentohe sohonta a'amu huno'njoso hofiko nom'ne a'amufe hunomo uwolo'mokantifi hungkuno nto'no esyohumawo'ningkohoho pa'nyoso selimentohe'maho. O'o, ngko Anituye hungkuno selahoningko Anitu kakoe Towahuno Wopingofe yokumpohn'nyoso sekwo utihwa'nyopo nuhwonontifi sekwo huno ole syafihu'mentohofi, Olo hungkuno loso ne'njofoho. Huno ose syafihu'mentohofofoho.

Anituye Towahuno sohwo kako nakumo huno wopingo nejopalofoho.

⁶Anitu kako huno engo nejapmmentisoso nakwo a'amu Anituye hungkunomo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumalofo somo lutihwawo'ningkuhwonefoho. Oso huno engo hiso olo hwaho loponta'ango'maho. U, a'amu olo hwaho lopo nakumo yokumpohn'nyo ne mokosyohumawo'ningkohoho sohwa mta'ango'maho. O'o, hofikoe yokumpohn'nyoso moi'wo umo'nimontonoho. ⁷Nakwoe Anitu mta'ango huno engoso lutihwawo'ningkuhwonefoho. Oso huno engo hiso hiyaso'mo wo'mojofoho. Anitu kako nakwoe hwaho mamti'mokiyo sohonta Anitu kako nakumo kakoe a'amu ne namokuhwosi nakwo kako'nji kakoe ango wonyoangkafo sopo humane'ento hungkuno mtito'mentisofoho. ⁸A'amu olo hwaho lopo mokosyohumawo'ningkohoho sohwa hofiko oso huno hwapingo somo huno nto'no mosyafisiyo'njo hwafoho. I oso'no hofiko nakwoe Hwe Engo Anitu pomponaho hwapingo sohwoe hwomu sohune'no huno nto'no syafisyontifijontentesi hofiko kakimo iyo hwojiyafiku'nnyo somo mofonjinto'ofasyikutnnesohilo. ⁹Ngko olo hungkuno selalokwe loso'no a'amu Anituye hungkuno nihu'no hohonta mti'mokumentohofi sohwa ole mti'mokumentohofi,

Nakwo a'amu hwahoponjo hn'nwi yo'mayo wonyoangkafo somo muhwonyoso
yo'mayo wonyoangkafo so'no haloho mupa'nyo so'nji yo'mayo
wonyoangkafoso a'amufe hunomo mufohotofo'njo
oso yo'mayo hiso Anitu kako kakoe a'amu simeho uyiwo'ningkohoho
somne'no nto'no esyohumaho.

Ose mti'mokumentohofofoho. ¹⁰Oso yo'mayo so'no hungkuno hiyaso'mo wo'mojoso Anitu kakoe Towahuno wopingo sohwo netihwamentisofoho. Anituye Towahuno Wopingo huhwo sohwo kako yo'mayoso nakwo hiyaso'mo yalokuhwone somo utihwa'nyopo nahononto yo'mayo wopingo Anituye hunomjo oso'nji kakoe yahino so'no kako huno uyohoho.

¹¹A'amu tihwolo, nom'ne a'amu sohwoe huno somo uhwonyosofo. O'o, awonoho. Oso hwe sohwo kako'nohini kakoe hunoso huno uyohoho. Oso pa'nyoso a'amu fihwo kako Anituye huno somo kako huno muyo hweho. Anitu kakoe Towahuno sohwo'nohini kako Anituye huno so'nji yahino so'nji huno uyohoho. ¹²I oso'no nakwo Anituye a'amu ne hn'nwi nakwo olo hwaho loponjo yahino wonyoso momaso'nwoho. O'o, Anitu kako nakumo kakoe Towahuno nejapmmentiso oso hiso yo'mayo wopingo Anitu kako siki nejapiwo'ningkiso so'no nakwoe hunoso nto'no nto ehohosonasyohoho. ¹³Yo'mayo wopingo Anitu kako nakumo siki nejapiwo'ningkiso so'no selalokuhwoneso nakwo nom'ne a'amufe huno mta'ni mentani moselalokuyihwono. O'o, olo hungkuno loso Anitu kakoe Towahuno Wopingo nakumo lonetihwahoningki selalokuhwono. Oso hungkuno hiso nakwo a'amu Anituye Towahuno Wopingo hi'njo somne'no lutihwalokuhwono.

¹⁴U, a'amu Anituye Towahuno Wopingo ane sohwo oso a'amu huhwo sohwo kako Anituye Towahunofe hungkunoso huno nto'no muyo hweho. U, oso hiso peho'neto. Oso a'amu huhwo sohwo kako oso hungkuno hiso nupa'nonto huno ole syofisyalofoho. Olo hungkuno loso hwayo hohnjo hungkunofoho. Ose syofisyalofoho. Nakwo a'amu Anituye Towahuno hi'njo hn'nwi nakwo Towahuno Wopingofe hungkuno hilo so'no huno nto'no nayohoho. I a'amu Anituye Towahuno Wopingo aneso kako olo hungkuno hwapingo ne hilo so'no huno muyonehoho. Oso'no Anituye Towahuno Wopingo sohwo kakoe wopingoso oso a'amu hisomo muyonehoho. ¹⁵⁻¹⁶Oso hiso'no a'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohofohofohi,

Nakwoe Hwe Engo Anitu sohwoe huno somne'no huno tihwo uyohoho.

Anitu sohomo tihwo wolutihwamontolo. O'o, nihu'no awonoho.

Ose mti'mokumentohofohofoho. I oso'no nakwo Anituye Towahuno Wopingo hi'njo hn'nimo Kilais kakoe huno fehohnjoso nejapmmentisofoho. Oseso a'amu Anituye Towahuno Wopingo hi'njo sohwo kako yo'mayo yo'mayo somo uhwoningkuhwosi kako yamofu uloho'montonoho. Oloso wopingofoho. Oso wonyofoho. Huno ose uyohoho. U, a'amu kako Anituye Towahuno Wopingo aneso kako Anituye a'amu ne somo yamofu mulohofonehoho. O'o, Anituye Towahuno Wopingonjo sohomo yahino wopingo utihwamontonoho.

**Anituye a'amu ne somo mokosyohumawo'ningkohofohofohi
sohwa hofiko Anituye syoho ulohofiyohofohi.**

3 ¹Nje a'amu soku, hohonta ngko sekwo'nji nohumanji Anituye hungkuno selimentoheho ngko a'amu Anituye Towahuno Wopingo hi'njo somo uliwo'ningkohe pa'nyoso sekumo hungkuno

maselimmentohefoho. O'o, ngko a'amu hofiko simeho sohwo yo'mayo wonyoso umo lonte somo iningkawowo'ningkohoho pa'nyo sokumo Anituye hungkuno selimentohefoho. Oso hohosohonta sekwo Kilaisiye yahino somne'no mehomilongo pa'nyo humamentohofofoho. ²Anituye hungkuno neso tongo u wopayo yokumpohn'nyo pa'nyofoho. I sekwo mehomilongo pa'nyo soku nohumentaningkofi ngko amno mijo'nohini sejammentohefoho. Anituye hungkuno fehohnjoso tongo pa'nyoso sekwo manimentohofofoho. I olohonta hohonta sekwo manifitnehofo. ³Hwapingoso sekwo Anituye Towahuno ane pa'nyo soku ne'no humalofo. I nom'ne a'amu sekwo'nji humalofo somne'no simeho tohino'nji uyontifi yoka hnniwo'ningkohoho kuyoho. Oso yahino sekwo iwo'ningkohofoso sekwoe simeho sohwo kako yo'mayo wonyo umo lonte somnohini iningkawowo'ningkohoho kuyoho. Oso yahino hiso hwahoponta'angofoho. ⁴Yahino anga'no yalokwofoso olenoho. A'amu anga'nohino sohwo kako ole lalofoho, Ngko Pouliye a'amu hwo'nyoho. I nom'nihwo kako ole lalofoho, Ngko Apoulousiye a'amu hwo'nyoho. Oso yahino hiso Anitu kakoe Towahunofe yahinotaho. O'o, awonoho. Hwahoponta'ango'nohinofoho.

⁵Oso'no sekwo huno nto'no fisyafihupmno. Apoulous sohwo kako peho hwolo. I ngko Poul sohwo'ni peho hwo'nto. Nekwo sohwoya'i Anituye syoho ulohofiyo hwoya'yoho. I oso'no nekwo Anituye hungkuno wopingoso selahoningkuhwoi sekwo nupa'nontifi Anitumo simeho hi'ntnnono uyimentohofofoho. Oso'no nakwoe Hwe Engo kako nekumo syoho anga'no anga'no ejopalofoho. ⁶Ihwoni. Ngko sekwoe simeho mo'mo Anituye hungkuno ipisayo uyo hulohoho hopa hulasehumentohofoho. Apoulous kako oso ipisayo uyo homo somjo hoja wonyo yo'mayo sofokafonte somo wae yaofahoningki Anitu kako oso ipisayo homo somo hwapingo sohwo kako engo imokalofoho. ⁷I a'amu kako ipisayo uyo hiso huliwo'ningkiso sohwo kako kakoe yofeso engo'maho. Yofe we'e'njo hweho. U a'amu kako hoja wonyo yo'mayo sofokafonte somo wae yaofiwo'ningkiso sohwo kako kakoe yofe hi we'e'njo hweho. Anitu kako oso ipisayo uyo homo somo ne imokalokunjo sohwo kako oso hwo'nohini kako yofe engo hi'njo hweho. ⁸Oso a'amu kako ipisayo uyo hulalokuso sohwo'nji hoja wonyo wae yaofalokuso sohwo'nji sikoe syoho neso afafoho. I oso'no siko sikoe syoho sikoepi sikoepi yalokusiyo so'no sikoe syoho homo somne'no ho'yango womanjiyoho. ⁹Ou, Apoulousi'nji nekwo Anituye syoho ulohofiyo hwoya'yoho. Sekwo soku Anituye syoho kuyoho. Oso'no sekwo husilo husilofo peho'no loho'mentohofoto.

**A'amu Anituye syoho'njo sohwo kako angu
molihwo'ningkiso pa'nyo hweho.**

Sekwo Anituye angu pa'nyo soku Anitu kako angu hiso molalofoho.
¹⁰Anitu kako ngkimo wopingo ntohofonto kako kakoe syoho wopingo

ntapmmntisoso yonji ngko ango ingkuso simo'mjo hwo'nyoho. Oso'no ngko Anituye hungkuno selimentohe sohonta oso hwasaho yokumpohn'nyoso nto iju'mo'mentohefoho. U a'amu nom'ne sohwa hofiko Anituye hungkuno losetihwalokwofo sohwa hofiko oso hwasaho hopo sopo ango neso molalokwofo. A'amu huhwo sohwa hofiko oso ango hiso wonyo imo'nonoho likuji hofiko huno nto'no wasyofihupife. ¹¹I oso'no sekwo huno seyohoho. Oso hwasaho ngko simo'mjo iju'mo'mentoheho Jisas Kilaisiyoho. Oso hwasaho homo somo a'amu nom'nehwo kako yofafihwosi kako nom'ne hwasahoso momawonjonehoho. O'o, awonoho. ¹²A'amu fihwo kako oso hwasaho hopo sopo ango wamolimo lihwosi'manji kako oso hwasaho hopo sopo nano yokumpohn'nyoso nomahwosi syasyososo oso nano huhwo sohwo kako ango yokino homo somo yokumpohn'nyo wokemokosyohumamontonoho. I yo'mayo holayo yokino, singkume yokino oso nano po'nifoso kako nomahwosi mtiitofasyososo yokumpohn'nyo mokemokosyohumanehoho. ¹³I nakwo a'amu hopi'nonohino hn'nwi olo syoho yalokuhwone hiloso hwangku sohonta utihwa'nyopo u'mofapmmontonoho. Oso sikuno Jisas Kilais kako nakwoe hungkuno ikwolofone somo asomo pososohonta yo'mayo syoho iwo'ningkuhwone somo toho hopa nonefoho. Oso toho hiso ningkahoningkuhwosi nakwo yo'mayo syoho iwo'ningkuhwone somo yamofa nalohofihwoso'no nakwo a'amu anga'no anga'nohino hn'nwiye syoho ne so'no huno wonayono. ¹⁴U hwe fihwo kako ango oso hwasaho hopo sopo hofiyo'no moloso'manji oso kakoe ango homo somo toho manonehoho. O'o, awonoho. Oso ango hiso toho manyo'njo nto'no molohinowentaningkuhwosi oso syoho iyo huhwo sohwo kako ho'yang woma'mtonoho. ¹⁵U hwe fihwo kako oso hwasaho hopo sopo kako ango nto'no mamajo'njo yoso sohwoe angoso toho ningkuhwosi kakoe syoho hopi'nonohinoso wonyo umo'nimontonoho. Syoho hiso ne ane umo'nimontonoho. U oso syoho iyo huhwo sohwo kako ho'yangoso momanehoho. Oso hwe huhwo sohwo kako songo ko humaso sohwo kako toho mta'ni ifiwo'ningkohofa pa'nyo hweho.

Anituye a'amu neso hofiko Anituye angofoho.

¹⁶Olo so'no sekwo iningo seyihwoloho. Sekwo Anituye a'amu ne soku Anitu kakoe ango kuyoho. Anitu kakoe Towahunoso sekwoe simeho ajwomo'mo humaho. ¹⁷U hwe fihwo kako sekwo Anituye ango sokumo kako wonyo semokoso sohomo u, osohomo Anitu kako kakimo oso wonyo hiso aku uyimontonoho. Wayo weeo'mtonoho. I hwapingoso sekwoe simehoso Anituye ango wopingo'nohiniponoho.

Sekwoe yo'mayo hwahoponjofe yofeso noho'nomafikutoho.

O'o, Anituye yofe'nohini foho'nomapmno.

¹⁸⁻²⁰A'amu yo'mayo hwahoponjo so'no huno'njo somo Anitu kako uhwononteso hofikoe huno neso nihu'no ane kuyoho uliwo'ningkisifofo.

Hohonta hwe fihwo Joup kako Anituye hungkuno mti'mokumentiso sohwo ole mti'mokumento,

A'amu olo hwaho loponjo huno somnohini iningkawowo'ningkohoho somo oso huno ne ane huhwo sohwo hofikimo nano mokojilipemawo'ningkohoho.

Joup ose mti'mokumentisofoho. Hwe nom'ne Anituye hungkuno mti'mokumentiso sohwo ole mti'mokumento,

Anitu kako a'amu olo hwaho loponjo yo'mayo yo'mayo so'no huno'njo sohwafe hunomo uhwononteso hofikoe hunoso ne anefoho. Ose liwo'ningkisofoho.

Hungkuno ose mti'mokumentisofoho. U, hwe fihwo kako hwasyo hungkuno hnonoho. A'amu fihwo kako sekwo'njo sopo humaso sohwo kako olo hwaho loponjo yo'mayo somo iningkawowo'ningkiso sohwo ngko yo'mayo so'no huno'njo hwo'nyoho. Ose liwo'ningkiso sohwo kako yo'mayo hwahoponjo wonyo so'no hohujo ikinjaofihwosi kako Anituye hungkuno ne'njoso womano. Oso huno wopingo hiso nomahoningkuhwosi a'amu fehohnjoso hofiko nuhwoningkuji ole ulantifeho. Kako ilo'nnyohwo imo'ningkohoho. Ose ko ulifijoso oso hwe huhwo sohmo Anitu kako nuhwoningkuhwosi hwe sohwo walimontono oso huno'njo nto imo'ningkohoho walimontonoho. ²¹ Sekwo nakwo a'amu hwahoponjo hn'nyumo neningkapikuiji sekwo husilo husilofu ihwatimo'ningkutoho. U sekwo a'amufe yofe noho'nomafikutoho. Yo'mayo Anitu mti'mokumentisoso sekwo'nefoho. ²²⁻²³ I hwapingoso sekwo Kilaisiye kuyoho. I Kilais kako Anituye hweho. Nakwo a'amu hufa'u sihune ngko Pouli'nyo Apoulousiyo Pitayo oso hwona'ni nakwo sekumo sefo'mayo'ne hwona'ni humalohwono. Olo hwaho lopo yo'mayo Anitu ho'nahumentisoso sekwo'nefoho. Anitu kako songo humayo'ne sejapmmmentisoso sekwo wopingo humayo'ne sejapmmmentisofoho. Poyo pe'nyo sejapmmmentisoso sekwo ango songo ne'no humayo sopo tipihwonyo'ne sejapmmmentisofoho. Yo'mayo hopi'nono olohonta wojo so'nji tifi no'mo imo'none so'nji Anitu kako sekumo sefo'mayo'ne sejopalofoho.

**Anitu kako Kilaisiye syoho ulohofiyo sohwafe
syoho somne'no yamofu ulohofonefoho.**

4 ¹ Sekwo ngko Poul nontnne'no Apoulousi'nji nom'ne sohwa'ne'no olo so'no huno fisyafihupmno. Nakwo Anituye hungkuno selimentihwone sohwa'ni nakwo Kilaisiye syoho ulohofiyo hwona'nyoho. Kilais kako nakwo Anituye hungkuno hiyaso wo'mojoso nejopahoningki nakwo sekumo sejopalokuhwono. ² A'amu nom'nimo Anituye hungkuno lutihwawo'ningkiso sohwo kako kakoe Hwe Engo oso syoho uyimentiso sohumne'no syoho yokumpohn'nyo uyono.

³Ngko Anituye syoho yalokwe loso'no sekwo yamofotohopijoso ngko sekwoe huno somne'no ngko huno pi'ningo mosyafihu'mnehono. I ngko huhwo'ni olo syoho Anitumne'no yalokwe loso'no ngko yamofoto maloho'nimnehono. ⁴Hwapingoso ngko olo syoho yalokwe loso'no wopingofoho huno ko syafihu'meso oso huno hwasyo'manji olo syoho homo losomne'no ngko yamofoto nto'no pipi loho'nimnehono. I oso'no ngko hwe wopingo hwo'nyoho eso mahnnimnehono. O'o, nje Hwe Engo sohwo kako nje syoho so'no olo wonyofoho, olo wopingofoho, oseso nje Hwe Engo sohwo kako'nohini wantimontonoho. ⁵Oseso sekwo nom'ne a'amufe yahino somne'no wonyofoho nulikutoho. O'o, fohontohumamno. Nakwoe Hwe Engo sohwo asomo poso sohonta kako nakwo a'amu hopi'nonohino hn'nimo yamofoto wonaloho'montonoho. Yo'mayo yahino wonyo huno wonyo hiyaso'mo wjososo kako utihwa'nyopo ujo wehontojwahumontonoho. Oso hohosohonta a'amu syoho wopingo yontifijo somo Anitu kako'nohini a'amu anga'no anga'nohino somo, Kiko syoho wopingo'njo hwasoho. Kiko wopingo'njo kiyoho, ose ulonefoho.

**A'amu Koulin humamotofoso hofiko hofikoe
yofe ho'noma'nimotofofoho.**

⁶U, nje a'amu soku, ngko sekumo olo hungkuno selalokwe loso ngko'nji Apoulousi'ntnne'no selalokweno. Hungkuno hiso sekumo yahino wopingo somo setihwayo'nefoho. Sekwo Anituye hungkunomo hwotoho fekutoho. I oso'no sekwo yokumpohn'nyo imo'ningkuji nom'ne a'amufe yofeso monje yasyikuiji nom'ne a'amufe yofe'nohini noho'nomafikutoho. U, nje a'amu soku, sekwo oleso nolikutoho. Pouli'nji Apoulousi'nji siko nakwoe hwe engo hwa'uyoho. Ose likuji sekwo nom'ne a'amu sohwafe yofeso monje yasyikutoho. ⁷I sekwo yo'mayo huno wopingo syafisyiwo'ningkohofoso nti'mta'angoto. Oso huno wopingo hiso sekumta'ango'maho. O'o, Anitu kako sekumo sejjapmentisofoho.

⁸Sekwo huno ole losyofisyalokwofo. Nakwo Anituye hungkuno hopi'nonohinoso huno nto'no nayohoho. Yo'mayo nakwo nto'no humayo so'no Anitu nto nejapmmasofoho. Nakwo nom'ne a'amu Anituye hungkuno lonetihwamentohofoso sohwafo uyokolofontani nakwo hwe engo nto imo'nimalohwono. Sekwo oso hwasyo hunoso losyofisyalokwofo. I sekwo hwe engo ne imo'nifijontentesi nje simehoso wopingo nto nimo'ningkuhwonesohilo. Oso'no sekwo nakwo'nji hwe engo nto humehwanesohilo. ⁹Ngko huno ole syofisyalokweno. Anitu kakoe hungkuno liku'mofiwo'ningkuhwone (*apousel*) sohwafo'nimo nom'ne a'amu sohwafo sifiki'nyo'mo nehumaji'nyo pa'nyo hwona'nyoho. I a'amu nakumo ole nalinyo pa'nyo hwona'nyoho. Hofiko poyo wape'nife ose nalontifi hofiko oso'no nakumo a'amufe timopo wofonjonesyantife'no yalokwofo. Oso'no a'amu hopi'nono

hwahoponjo so'nji ahwomomjo so'nji hofiko yo'mayo ne'mawo'ningkiso somo nehonalokwofo. ¹⁰Nakwo Kilaisiye yofe ho'nomayo'ne kakoe hungkuno liku'mofiwo'ningkuhwone so'no a'amu hofiko nakumo nonahonontifi hofiko ole naliwo'ningkohofihwona'nyoho. Sekwo omomo huno'njo hwasoho. Ose naliwo'ningkohofofoho. I oso'no sekwo sokune'no huno ole syofihu'nalokwofo nakwo Kilaisiye a'amu'nwoho. Nakwo huno'nji'nwoho. Ose syofihu'nalokwofo. I nakwo Anituye hungkuno liku'mofiwo'ningkuhwone sohwona'nimo a'amu hofiko nakumne'no sitofo naliwo'ningkohofi, Sekwo yokumpohn'nyo ane hwasoho. Ose naliwo'ningkohofofoho. I sekwo soku sekwo huno ole syofihu'nalokwofo. Nakwo yokumpohn'nyo wopingo'nji'nwoho. Ose syofihu'nalokwofo. Hofiko nakune'no ole nelalokwofo. Sekwo yo'mingohwasi'maho. I sekwo soku sekwo huno ole syofihu'nalokwofo. A'amu hofiko nakwoe yofe ho'nonemalokwofo. Ose syofihu'nalokwofo. ¹¹Nakwo a'amu Anituye hungkuno liku'mofo syoho'njo sohwona'ni mijoho'no hohonta humamentihwone somta'angoso olohonta hohonta mijo wosopayo oso'no mijoho'no humalohwono. Olohonta nakwo hwapife wonyo'nji nohumentaningkuhwoni nakwoe mango sohwa hofiko nakumo aho ku'mokontifi nefonjalokwofo. Nakwo angomeemo uku'mofahoningkuhwoni nakwoe angosopo nakwo fesyawe'ne nakwoe angoso ane hwona'nyoho. ¹²Nakwo nakwoe yokumpohn'nyo'nji nakwo syoho tohohmtno'njo yontani yo'mayo wosopayo oso mayo'ne hamniyoho tipemalokuhwono. A'amu pi'ningo engoso nakune'no lalokwofo. Oso hwamne'no nakwo hofikimo wopingo ulohofone Mpohumo jomo uliwo'ningkuhwonefoho. Hofiko nakumo wonyo nelohofahoningkofi nakwo hofikimo oso wonyo hiso hofikimo aku muyofoho. O'o, nakwo timo'nohini uhwontohumalohwono. ¹³Hofiko nakune'no sitofo wonyo nelahoningkofi nakwo hofikimo simeho pompengo ifisyumofone hungkuno wopingo'nohini uliwo'ningkuhwono. Nakwo olo hwaho loPONJO hintalinyo pa'nyo hwona'nyoho. Nakwo a'amu jopaho ho'naofiwo'ningkohofopa'nyo hwona'nyoho. Oso pa'nyoso nakwo ne'no humomopontani olohonta ose'no humalohwono.

A'amu Kouliniso hofiko Pouliye yahinomo tifi uningkafe.

¹⁴Ngko olo hungkuno mti'mokohe loso sekumo wonimango ifisyasemofone'maho. O'o, awonoho. U, nje mehomi soku, ngko sekumo hitoho ntofantokunjo soku, sekwo olo nje hungkuno lomo nupa'ningkuji huno nto'no fisyafihupmno. Yahino wopingoso wolosetihwamne'no yohono. ¹⁵A'amu pi'ningo engo hwalikeno anga'nohino hwalikeno, oso hwa hofiko sekumo nose'mantifi hofiko Kilaisiye yahino so'no losetihwawo'ningkohofoso oso wopingofoho. Oso'no ngko hungkuno ane hwo'nyoho. I oso'no seningkwohwo sohwo pi'ningohwo'maho. O'o ngko

seningkwowho ne sohwo'ni ngko Pouli'nyoho. Ngko nihu'no simo'mo Jisas Kilaisiye yahino so'no losetihwahoningko sekwo kakoe hungkuno wopingo somo nupa'nontifi Kilais kakimo iningkawentifi sekwo nje mehomi ne imo'nimentohofofoho. ¹⁶Olo hungkuno loso yokumpohn'nyo waselimonne'no yohono. Sekwo ngko seningkwowho ne sohwo'niye hunoso mafikuji sekwo nje yahino somo tifi finingkamno. ¹⁷Oso hiso'no ngko sekuye pone'no Timoutimo uhwojalokweno. Kako nje hwomu ne pa'nyo hweho. Ngko kakine'no nimo'niwo'ningkiso hweho. Kako nakwoe Hwe Engo Kilaisiye syoho somo hofiyo'no mokosyohumawo'ningkiso hweho. Ngko Kilaisiye yahino wopingo osomo iningkowalokwe so'no Timouti kako sekwoe hunomo wasefohoto'monte'nefoho. Oso Kilaisiye yahino hiso nakwo a'amu hwahoponjo hn'nwiye pa'nyo'maho. O'o, kakoe yahinoso songo wonyoangkafofoho. Timouti kako sekumo a'amu angomeemjo somo Anituye hungkuno lutihwawo'ningkoheso sekumo wolosetihwamontonoho.

¹⁸A'amu sekwo'nji humalofoso ole lalokwofo Poul kako nakumo mone'manehoho. Ose lontifi hofiko hofikoe hunomnohini iningkawentifi yokumpohn'nyo imo'nalokwofo. ¹⁹Nakwoe Hwe Engo Anitu sohwo kako nje honingkano mopijasiyo'njo ihwoso'no ngko sekwoe angopo komo'no wose'ma'monnoho. Ou, osopo nose'mahm'mo ngko oso anga hopo saponjo a'amu yokumpohn'nyo imo'nimentohofoho osohwafe hungkunoso mupa'nimnehono. O'o, hofikoe syoho hofiko Anitumne'no yalokwofo osomo ngko yamofa uloho'monnoho. Oso syoho hiso ne'njotikeno. Ne anetikeno, li'mo uhwonimonnoho. ²⁰Anitu kakoe a'amu ne somo mokosyohumawo'ningkiso oso hwa hofiko mango'nohino hwa'maho. O'o, hofiko Anituye Towahunofe yokumpohn'nyoso hi'njo hwafoho. Oso'no hofikoe syoho iwo'ningkohofoso ne'njofoho. ²¹Oseso sekwo peho'no semo'nosoto. Ngko sekumo nose'mahm'mo peho hungkuno selimnehono. Sekwo nje hungkunomo haloho maposo'manji ngko sekumo nto'no mesehwajiyone simeho tohino'nji yoka yokumpohn'nyo walimonnoho. I sekwo nje hungkuno homo somo hofiyo'no iningka'fijo'manji ngko hungkuno wonyoangkafo waselimonnoho. Oso'no ngko sekumo pipi seloho'mnehono. O'o, sekwoe syohofoho.

Ango Koulin sopo yahino pisakino'njo wo'nyyoponoho.

5 ¹A'amu fehohnjoso hofiko sekumne'no ole ntimalofi, Sekwoe anga sopo yahino pisakino'njoso i'mofapohoho. Oso yahino nihu'no wonyoso a'amu Anitumo iningkunyoso hofiko oso yahino hiso mifitnehoho. Oso yahino hiso olenoho. Hwe fihwo kako kaningkwowhoe ape ma'masofoho. ²I oseso sekwo sekwoe yofeso peho'no ho'nomo'nalokwofo. Oso'no sekwo yokumpohn'nyo yahinoso noho'naofikuji sekwo humotaho fisahnnimno. Oso yahino hiso'no sekwo

wonimango wasenono. Sekwo oso hwe yahino wonyo yalokunjo huhwo sohomo sekwo wae yaofikujo'no kako sekwo'nji apa'no Anituye yofe ho'nomayo'ne nomihu'mikukutoho.

³Ngko sekwo'nji mohumuleno. I oso'no ngko sekune'no huno ne'no syosefisyalokwe so'no ngko sekwo'nji hopa humaleno. Oso'no oso hwe yahino wonyo'njo sohumne'no sekwo ngko'nji ulohofane'ntnne'no hungkuno nto mtito'maleno. ⁴⁻⁵Sekwo Kilaisiye yofe so'no uhu'mokuwo'ningkohoho sopo uhu'mokahoningkofi nje huno sohwo kako sekwo'nji humasoso ngko sekwo'nji hopa humaleno. Oseso nakwo Jisasiye yofe so'no uhu'mokuhwasi nakwo kakoe yokumpohn'nyo'nji nakwo oso hwe huhwo sohwo kako oso yahino wonyo somne'no simeho uwolo'mokono lihwasi nakwo kakimo wae yaofihwasi Seteniye ahomo hwe huhwo sohomo uhumojano. Seten kako oso hwe huhwo sohomo nomahwosi kako yo'mayo tango kakimo uyihwasi kakoe a'apaho wonyo umokumontonoho. Sekwo ose ulohofikujo'no oso hwe huhwo sohwo kakoe simeho uwolo'mokoso sohwo nakwoe Hwe Engo Jisas Kilais asomo poso sohonta oso hwe huhwo sohomo asomo utima'montonoho.

**Poul kako a'amu Koulin somo hwe wonyo imaso
sohomo wae feeopmno ulimentisofoho.**

⁶Sekwo yokumpohn'nyo yahino iwo'ningkohofoso oso yahinoso wopingo'maho. Nakwo huno wonayono. Tongo sihu kolofihwasi oso huyo we'e nonto sihu kolofofisingkitofomasoso oso huyo mijo nonto tongo mikufo hopi'nonohino somo nihu'nahone mijo uwolofososo oso tongo mikufoso nihu'nahone wonyo umo'nimontonoho. ⁷Oso hwe kako wonyo yalokunjo sohwo kako oso huyo wonyo oso pa'nyo hweho. Kako sekwo'nji ne'no humasoso oso tongo wonyo imo'niwo'ningkiso hopaso sekwo hopi'nono wonyo wasemokumontonoho. Oseso sekwo kakimo wae yaopijoso sekwo wonyo ane wopingo'nohini wohumantifeho. Tongo huyo ane'njo pa'nyo nohumafikuji sekwo oso yahu *sipsip* wonyo nihu'no aneso hofikoe wonyo somne'no fonjokisahumentohoho hopa umo'nantifeho. Oso yahu hiso ne nakwoe wonyo somne'no fonjokisahumentohofoso nakwoe Hwe Engo Kilaisiyoho. ⁸Oso'no nakwo nohumehwasi Kilais kako wonyo nihu'no ane sohwo nakwoe wonyo'ne poyo pe'nimentiso so'no huno wosyofisyantanoho. Nakwo huno ose syofisyihwasi nakwo yahino wonyo nihu'no ane nohumehwasi honingkano wopingo'nohini uyano. Hungkuno nehopi'nohini wolano.

⁹Nom'ne iyoswo sekune'no nto mti'mokumentoheso ole mti'mokumentohono. A'amu hofiko ape mayo yahino somo wonyo imokuwo'ningkohoho sohwanji sekwo nomajopohi'ningkutoho. Ose semti'mokimentohefoho. ¹⁰Ngko oso hungkuno a'amu Anituye hungkuno mupa'nyo'njo oso hwamne'no mti'mokumentohe'maho. I

a'amu hofiko Anituye hungkunomo mupa'nyo'njo sohwa hofiko ape mayo yahino osomo wonyo umokuwo'ningkohofofoho. Hofiko nom'ne a'amufe yo'mayo so'no hi umo'nivo'ningkisofoho. Hofiko nom'ne a'amu sohwafe yo'mayoso hufo iwo'ningkohofofoho. Hofiko Anitu songo ne'no humayo sohomo hwotoho fentifi hwasyo anitu oso hwamo u'mawo'ningkohofofoho. I sekwo oso a'amu hopi'nonohino huhwo sohwa uliko'mano likuji'manji sekwo nti'mne hwasilo. Olo hwaho lopo oso a'amu huhwo sohwa sekwo uliko'mapitneso honingkano aneponoho. ¹¹I oso'no nje hungkuno semti'mokimentohe hwapingo neso olenoho. Hwe fihwo kako ngko Anituye a'amu ne hwo'nyoho, ose seloso sohwo kako yo'mayo wonyo ne'no yihwoso'no'manji sekwo kako'nji nomajopohi'ningkutoho. U, kako ape mayo yahino somo wonyo imokososo i, kako nom'ne a'amufe yo'mayo so'no hi umo'nososo, kako hwasyo anitu sohwoe honingkano hwasyo somo iningkawesoso, kako nom'ne a'amu somo hungkuno wonyo ulososo, kako mijo yokumpohn'nyo ningkuhwosi nilohofososo nom'nefe yo'mayoso hufo masoso oso a'amu huhwo sohwo'nji sekwo nomajopohi'ningkutoho. O'o, nihu'no awonoho. A'amu ose sohwo'nji sekwo kako'nji wosopayo manifitnehofo. ¹²⁻¹³A'amu Anituye a'amu ne mmo'nyoso hofikoe yahino somne'no nakwo yamofa mulohofanehwono. O'o, nakwoe syoho'maho. Anitu kako'nohino yano ulohmmontonoho. U, nakwoe syoho neso Anituye a'amu neso hofiko nakwo'nji humalohwono, hofikoe yahino somo yamofa ulohofasoso nto'no womihwojantanoho. A'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohofa sohwa ole mti'mokumentohofi,

A'amu fihwo sekwo'njo mta'ango sohwo kako yahino wonyo ne'no iwo'ningkiso'manji sekwo kakimo ulimno.

Kiko nakwo'nji nejokohumahotoho.

Ose ulimno kako sekwo'nji nosejokohumahwoloho. Wayo feeopmno.

Ose mti'mokumentohofofoho. Oso'no sekwo oso hungkuno homo somo finingkamno.

Nakwo a'amu Kilaisimo iningkawo'ningkuhwone hn'nwi nom'ne a'amu somo hungkuno ikwolofa'ne ango spono ipemotohwaloho.

6 ¹A'amu hufa'u sohwa'u Anitumne'no simeho unyo sohwa'u siko yoka hningkohosisi siko oso yoka hiso ikwolofa'ne sopo motusoso wopingotaho. O'o, a'amu Anitumo simeho muyo'njosohofiko oso hungkuno somo mihwajiyoso wopingo'maho. Oso'no sekwo wonimango masotaho. Anituye a'amu ne sohwa hofiko nto'no womihwajife.

²Sekwo olo so'no huno maseyotaho. Hwangku nakwo Anituye a'amu ne hn'nwi hwe moya'mi olo hwaho lopo humalofa sofe hungkunomo ukwolofantanoho. Oso'no huno maseyotaho. I, hwangku sekwo a'amu hopi'nonohinofe hungkuno ikwolopijo'manji u oso hungkuno we'e

yoka hnnalokusiyo so'no sekwo ole lolalokwofo. Oso yoka hungkuno homo somo nto'no mihwajiyoso nakwo hopo'maho. Ose lolalokwofo. ³I oso pa'nyoso nakwo a'amu ahwomomjofe yahino homo homo yano ilofanefoho. Oso'no sekwo huno maseyotaho. Ou, hwangku nakwo ose yaso'manji olohonta olo hwaho loponjo hungkunoso nakwo ikwolofoso hoponoho. ⁴I oseso sekwo yoka hi'njo hwasim'nanji u sekwoe'nohinofoho. Oso hungkuno hiso sekwo nto'no mihwajimno. Sekwoe hungkuno somo a'amu mempo hohnjo sohwa hofiko Anitumo miningkayo'njo sohwo sekwo sekwoe yoka hungkunoso nomotu'mafikutoho. ⁵Ngko olo hungkuno sekumo selalokwe loso'no wonimango wasenono. Sekwo Anituye a'amu ne sohwanji'mta'ango hwe fihwo sekwoe yoka hungkuno nto'no muhwajiyone'neso mohumuliyoho. Awolaho. O'o, a'amu pi'ningo humalofo. I oso'no sekwo yokumpohn'nyo imo'nontifi mempo hohnjo a'amu sohwafepono motawowo'ningkohoho kuyoho. ⁶Anituye a'amu ne hufa'u sohwa'u siko yoka hungkuno hi'njo sohwa'u siko oso yoka hungkunoso mempo hohnta'ango sohomo motausoso oso wonyofoho. I oso'nji siko a'amu Anitumo simeho hi'ntnnono muyo'njo sohwo sikiok hungkunoso motu'mayoso nihu'no wonyofoho.

⁷I sekwo Anituye a'amu ne soku sekwo yoka hnnalokwofo so'no sekwo Anituye honingkano somta'ni nto piwahu'malofo. A'amu sekumo wonyo seloho'malofo so'no sekwo oso wonyo seloho'malofo homo somo simeho tohino ne'no peho'neto. Hofikoe syohofoho. U, hofiko sekwoe yo'mayoso hufo mapijo'manji sekwo timo'nohini uhwontohumamno. Seningkwa'wehwosafoho. ⁸I sekwo ose miyalokuyohoho. O'o, sekwo soku sekwo seningkwa'wehwosa senampijamo wonyo ulohofalokwofo, ose yontifi sekwo hofikimo hwayo itihwantifi sekwo hofikoe yo'mayoso siki malokwofo. U, sekwo ose yontifi sekwoe a'amu somo wonyo ulohofalokwofo.

⁹A'amu yahino wonyo'njoso hofiko Anitu mokosyohumaso ango sopo mu'mapitnefoho. Oso'no sekwo huno maseyoho liyohoho. Sekwo sekwoe simehomnohini hwasyo hungkuno hningkutoho. A'amu a'mohufo yoso sohwo, a'amu hwasyo anitu oso hwamo tifi iningkaweso sohwo, a'amu ape mayo yahino somo wonyo imokoso sohwo, u a'amu fihwo kako ape pa'nyo imo'nonto nom'ne hwe'nji kifosyoho loho'niwo'ningkisiyo oso hwanji ¹⁰hufo iwo'ningkohoho sohwanji nom'ne a'amufe yo'mayo so'no hi umo'niwo'ningkiso sohwanji, a'amu mijo yokumpohn'nyo nontifi nilohofiw'ningkohoho sohwanji nom'ne a'amumno sitofo liwo'ningkohoho sohwanji, a'amu nom'ne a'amufe yo'mayoso siki mawo'ningkohoho sohwanji oso a'amu hopi'nonohino huhwo sohwa hofiko Anituye ango kako mokosyohumaso sopo mu'mapitne hwafoho. ¹¹I sekwo a'amu fehohnjo soku sekwo oso a'amuso pa'nyo humamotofu kuyoho. Oso'no Anitu kako sekwoe wonyoso wae yasemofonto kako sekumo kako'ne

nto sema'maso kuyoho. Oso'no Anitu kako sekumo wopingo kuyoho selalofoho. Hwapingoso nakwoe Hwe Engo Jisas Kilais kako wopingo selohofahoningki Anituye Towahuno sohwo kako sekwoe simeho mo'mo syoho yalofoho.

Anituye a'amu ne hn'nwi nakwo Anituye angonwoho. Oso'no nakwo nakwoe a'apahomo nto'no womokosyohumunano.

¹² A'amu fehohnjoso ole lalokwofo. Yo'mayo yahino Anitu kako ngkine'no hano mopitofasiyoso ngko imeso oso hiso'no honingkano wonyo anefoho. Oso hungkuno lalokwofoso nehopeho. I oso'no yahino fehohnjoso ngkimo monifo'manehoho. Oso yahino homo somo ngko ne'no i'me'no oso yahino huhwo sohwo ngkimo monisikwajonehoho. O'o, ngkimo yokumpohn'nyo wokenimokosyohumamontonoho. Oseso ngko oso yahino hiso mimnehono. ¹³ A'amu fehohnjoso ole lalokwofo. Wosopayo hopi'nonohinoso nakwoe simehomnefoho. Nakwoe simehoso wosopayo'nefoho. Oso hungkuno lalokwofoso nehopeho. I oso'no hwangku Anitu kako a'apaho songo nejapihwoso'no a'amufe simeho yo'mayo wopayo oso kako moi'wo umokumontonoho. I oso'no nom'ne yahino so'no huno fisyafihupmno. Anitu kako hwe'nji ape'nji mti'mokumentisoso a'apahoso akngkilike'ne mti'mokumentiso'maho. O'o, nihu'no awonoho. Nakwoe a'apahoso Anitumo iningkayo'nefoho. Nakwoe Mpohwo Anitu kako nakumo nefo'mayo'nefoho. ¹⁴ Anitu kakoe yokumpohn'nyo'nji kako Jisas nakwoe Hwe Engo sohumo ulika'mentisofoho. Hwangku nakwo poyo pe'nasoso kako Jisasimo pi'nimo mta'ni ulika'mentiso hopaso nakumo hwangku nelikafonefoho.

¹⁵ Sekwo huno olo so'no fisyafihupmno. Sekwo Anituye a'amu ne soku sekwoe a'apahoso Kilaisiyefoho. Oseso ngko Kilaisiye a'apaho fehohnjo sohwo'ni ngko oso Kilaisiye a'apaho hiso oso a'mu hwa'ntesimo ufohi'nimontaho. O'o, nihu'no awonoho. Nehopeho. ¹⁶ Hwe fihwo kako oso ape mayo yahino osomo mtihupehwosi oso ape hwa'nte nonjimo ufohi'noso sohwo sikoe a'apahoso nihu'no anga'no umo'nimontonoho. Oso'no huno maseyotaho. Anitu kako ole nalohoho. Hwe fihwo'nji ape hihn'nji ufohi'nisoso sikoe a'apahoso nihu'no anga'nohinoho. Ose nalohoho. ¹⁷ Hwe fihwo kako nakwoe Hwe Engo Kilaisimo ufohi'noso sohwo siko afa umo'nanjiyoho. Sikoe neso anga'nohinoho. ¹⁸ Akngkilike yahino so'no i'waho nto'no fiyimno. Anituye hwe moya'mi ne sokumo a'amu fefoyo yahino wonyo somo iningkawowo'ningkohofoso hofiko oso honingkano wonyo homo somo upesemotowano likuji ikujo'no sekwo oso a'amu somta'ni nolahn'ningkuji hiyaso fohumpopmno. Olo fefoyo yahino wonyo so'nji akngkilike yahino so'nji a'amufe a'apaho wonyo imokuwo'ningkisofoho. I nom'ne yahino wonyoso a'amufe a'apahomo oso pa'nyoso wonyo mmokonehoho. ¹⁹ Sekwo olo so'no huno waseyono.

Anitu kakoe Towahuno Wopingoso sekumo sejopahoningki sekwo kako'nji humalofo. I kako sekumo humaho. Oso'no sekwoe a'apahoso kakoe ango kuyoho. I oso'no kiko jije a'apahoso kiko kakwo'yohwosi momokosyohumhno. Oso'no jije hunomnohini iningkahutoho. ²⁰ O'o, awonoho. Anituye Towahuno kumokosyohumaho. Hwapingoso Anitu kakoe hwomu anga'nohino sohwoe honiyo'nji mpe esema'mentisofoho. Oseso yo'mayo yahino wopingoso Anituye simeho wopingo umokiyo'neso oso'nohini fiyimno.

Hwe kakoe ape'nji nto'no humayo'ne hungkunofoho.

7 ¹ Oso hungkuno sekwo ngkine'no mti'mokumentohoho so'no ngko sekumo aku wasemti'mokimne'no yohono. U, hwe fihwo kako ape momaso'njo hwosijo humayoso oso wonyo'maho. ² I oso'no a'amu pi'ningo engo honingkano wonyo yalokwofo so'no hwe fihwo kako apemne'no simeho fefoyo umonososo kako yahino wonyo nu'manoho lihwosi'manji e, kako ape womano. U sekwo moya'mi anga'no anga'nohino sofasi sekwo hwehwamne'no syafisyikujimanji e, hwehwamo uma'nimno. ³⁻⁴ Apesi kako kakoe a'apahoso kako momokosyohumuniyoho. O'o, awonoho. Kakoe hwehwo mokosyohumaho. I oso hopaso hwe sohwo kakoe a'apahoso kako momokosyohumunyofoho. O'o, awonoho. Kakoe ape kako mokosyohumaho. I oso'no hwe sohwo jije ape saho wofosyowaho kilihwoso'no kiko ngkilaho ulohotoho. I oso pa'nyoso ape siki jije hwehwo afa saho wofosyowaho kilihwoso'no kiko ngkilaho ulohotoho. ⁵ Siko ape noma'ningkohosisi siko saho wofosyowaho lohosisi i'waho loho'ningkohosiloho. I oso'no siko osohi so'no simeho afa iningkohosisi sikuno Mpohumo jomo ujo'ne somo i'waho we'enepe fehumunyo. Ehumahosisi Mpohumo jomo ulinyo. Oso wopingofoho. Oseso hwangku siko sikoe a'apahoso apa'no nem'no mihumokininyo. U, siko sikoe a'apahoso nem'no komo'no momihu'mokinyo'njo yohosisi humentaningkohosisi Seten kako sikoe simehomo wonyo wasemokumontonoho. ⁶⁻⁷ Oso hungkuno ngko selalokwe so'no sekwo ngkimo aku ntohonimentohofofoho. A'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohoho sohwa olo so'no hofiko mamti'mokumentohofofoho. Oso'no sekwo ape womano likuji'manji noho mapmno. I oso'no ngko huno ole niyohoho. Hwe moya'mi hopi'nono hofiko ape moma'nyo'njo hwosijo ngko hopa humafijoso oso wopingofoho. I, Anitu kako nom'ne a'amu sohomo ulimontono, Kiko ape maho. A'mu simo ulimontono, Kiko hwehwamo uma'nyo. Ose ulimontono. I nom'nehumo ulimontono, Kiko ape nomahotoho. Kiko hwosijo foyohumantono. I nom'ne simo ulimontono. U, kiko hwehwamo muma'nyo'njo yawoso fiwentono. Ose ulihwosi kako oso a'amu homo somo kakoe yokumpohn'nyo uyahoningkuhwosi oso a'amu hiso Anituye hungkuno homo somo hofiyo uningkohwantifeho.

⁸Hwe moya'mi ape moma'nyo'njo sikunonji moya'mi hofikoe hwehwa poyo nto pe'nimentohoho osofahnnonjimo ngko ole selalokweno. U sekwo ngko pa'nyo humayoso oso wopingofoho. ⁹U, hwe fihwo kako apemne'no simeho fefoyo uyoso'manji oso simeho fefoyo huno somo monje meesiyo'manji u, kako ape womano. U, a'mu fisi kako kakoe huno simeho oso'nji huno ole syafisyoso u, ngko hwehwamo uma'nimo lososi oso wopingofoho. Kako uma'nono. U hwe fihwo kako ape woma'mo loso sohwo kako ape momaso'manji u kakoe simeho mo'mo fefoyoso weho. U, a'musi kako hwehwamo uma'nimo lososi kako hwehwamo muma'nyo'njo'manji a'musi kakoe simeho mo'mo fefoyoso weho. Oso'no oso hwe sohwo kako ape womano. A'musi kako hwehwamo uma'nono.

¹⁰U, sekwo hwe moya'mi ape nto ma'nyosiyoswahnne'no olo honingkano hungkunolo selalokweno. Olo hiloso ngko nje huno mta'ango maselohoyohono. O'o, Anitu ntapmmasofoho. Oso hiso olenoho. A'mu siki kiko jije hwehumo nuliko'mahotoho. ¹¹U a'mu hisi kako kakoe hwehumo uliko'ma'masosi kako kengo nomp siki humasosi kako nom'ne huhwamo muma'nonehoho. O'o, kako siki wohumamo loso'manji wopingofoho. Sijo wohumano. I ngko olopo siki humayoso ngkilaho, ose loso'manji kakoe hwehwo simo'mjo nongkumo apa'no uma'nono. Siko simeho afa umo'nanjiyoho. Oso pa'nyoso hwe sohwoi sekwo sekwoe apeso wae yaofikutoho.

¹²Olo hungkunolo ngko Pouli'ni nje huno mta'ni syofisyomanji waselimne'no yohono. A'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohoho sohwa olo so'no mamti'mokumentohofofoho. Hwe fihwo kako Anituye hungkunomo iningkunyo sohwo kakoe ape kako Kilaisimo miningkayo'njosi kako nje hwehwo'nji wohumamo loso simo oso hwe huhwo sohwo kako kakoe ape hisimo wae yaofihwoloho. ¹³U, a'mu fisi kako Kilaisimo iningkunyo siye hwehwo kako Kilaisimo miningkunyo sohwo kako nje ape'nji wohumamo loso sohomo kakoe apesi kakoe hwehumo muliko'manehoho. ¹⁴Oso hiso'no sekwo huno waseyono. Hwe fihwo kako Kilaisimo miningkunyo sohwo kako kakoe ape Kilaisimo iningkunyosi oso a'mu siye hunomo hwehumo epojisosyohumaho. U, hwe fihwo kako Kilaisimo iningkunyo sohwo kakoe ape Anituye hungkunomo miningkunyo siya'u oso hwe sohwoe hunoso kakoe apemo epojisosyohumaho. Anitu kako oso pa'nyo muhwo'nyo yontentesi u oso hisiya'uye mehomi somo Anitu kako ole ulihwonesohilo. Sekwo nje mehomi ku'maho. Ose ulihwonesohilo. Oso hisiya'u hwehwolaho, u a'mutaho, anga'nohino kako Anituye hungkunomo tifi ne'no iningkaweso'manji oso hisiya'u sikoe mehomi tipemahosisi oso anga'nohino Anitumne'no huno uyalokuso so'no Anitu huno syofisyihwosi mehomi sohomo wopingo uloho'montonoho. ¹⁵Anitu kako kakoe mehomi simeho pompengo'nji humafitnne'ento

joho seliwo'ningkisofoho. Ikujoho mafongki'nifitnnehofo. Oso hiso'no hwe Kilaisimo iningkamentiso sohwoe ape kako Anitumo iningkayo so'no ngkilaho lososi kako kakoe hwehumo wokiliko'ma'mo uloso'manji oso hwe huhwo sohwo kako kakoe apemo yokumpohn'nyo mokemokosyohumanehoho. U, ape Kilaisimo iningkahosisi kakoe hwehwo sohwo Anitumne'no ngkilaho. Nje ape Kilaisimo iningkawesisi ngko wae weekumo'mo uloso'manji ape hisi kakoe hwehwoe hungkunomo mamtihupenohoho. ¹⁶U, Kilaisimo iningkuso a'mu ne siki kiko jije hwehwo kako Anitumo miningkayo'njo osohomo kiko kako'nji humahoji ufo'majoso kako Kilaisimo iningkaweso sohwo umo'nimontolikeno. Oso'no kiko huno makiyohoyohoho. U, sekwo hwe Kilaisimo iningkayo sohwasu sekwoe ape sofa hofiko Anitumo miningkayo'njo sofamo sekwo hofiko'nji humafikuji ufo'mapijoso hofiko Kilaisimo iningkamentohofoso umo'nantifetikeno. Oso'no kiko huno makiyohoyohoho. Oso'no komo'no nuliko'mahotoho.

**Yo'mayo ape mayo'ne yahino wopingo Anitu
kako nakumo nejpinyoso ne'no uyano.**

¹⁷Oso hungkuno selohe so'no syafisyikuji olo so'ntnne'no huno fisyafihupmno. Olo hungkuno hiloso ngko Anituye a'amu angomeemjo humalofo somo uyiwo'ningkohefoho. Sekwo Anituye hungkunomo mupa'nyo'njo nohumentaningkofi Anitu kako sekumo kakine'no iningkayo'ne joho selimentiso osohonta sekwoe yahino kengo kengo se'ma'mentiso so'no huno wosyofisyano. Yo'mayo yahino wopingo hiso Anitu kako sekwo a'amu anga'no anga'nohino sokumo yano selohmmentisofoho. ¹⁸Yahino kengo kengo so'no selalokweso yolohoso olenoho. U a'amu Juta fihumo a'amu hofiko kakoe a'apaho sihu ukolo'mentohofoho sohwo kako hwangku sohonta Kilaisimo iningkahwosi hwangku kako oso a'apaho sihu kolo'mentohofoso nomahwosi kako apa'no wamifohi'nimontolaho. O'o, awonoho. U nom'ne a'amu temtitifo kengo mta'ango fihwo kako kakoe a'apaho sihu makolo'nnyo sohwo kako Anitumo iningkahwosi kako a'amu Juta pa'nyo a'apaho sihu wakolo'nimontolaho. O'o, awonoho. ¹⁹Nom'nehwafe yahinoso peho'no mane'elo. A'apaho sihu kolo'nyo so'nji a'apaho sihu makolo'nyo so'nji oso yahino hiso neso anefoho. Yahino ne'njoso Anituye hungkunomo tifi nto'no iningkayo so'nohinoho. Osomne'nohini fisyafihupmno.

²⁰⁻²²Nom'ne yahino kengo so'no yolohoso waselimne'no yohono. Hwe fihwo kako a'amufe syoho ulohofiyo sohwo hamniyoho motipemaso'njo siki ulohofiyo sohwo kako ose nohumentaningki Anitu oso hwe huhwo sohomo kakimo iningkayo so'ne joho ulahoningki oso hwe huhwo sohwo kako Anitumo iningkawento kako oso siki syohoso ne'no mjimiwalofoho. Nusikwajiyo'eno. Oso hwe huhwo sohomo a'amu hofiko

hofikoe syoho somne'no aho yokumpohn'nyo ko kemokosyohumafijoso kakoe honingkano wonyoso kakimo apa'no yokumpohn'nyo mokumokosyohumanehoho. O'o, honingkano wonyo somta'ni Kilais kako kakimo isihutofokuma'masofoho. Oso pa'nyoso nom'ne hwe fihwo kako nom'ni hwafe syoho mulohofiy'o'njo o'o kakoe syoho'nohini iwo'ningkiso sohwo kako Anitumo iningkohwasi kako Kilaisiye syoho ulohofiyohwo umo'nimontonoho. Oseso kiko a'amufe syoho siki syoho ulohofiyontaningkuji Anitu kako kakine'no joho kilimaso'manji oso syoho homo somne'no kiko simeho tohino kumningkuhwoloho. O'o, kiko oso syoho hiso ne'no fiyo. I tifi no'mo kiko oso syoho siki yontaningkiji oso syoho homo somo uliko'mayo'ne honingkano nto i'mofapihwoso'no kiko oso honingkano homo somo finingkayo. ²³ Anitu kako nakumo honingkano wonyo somta'ni mpe enemayo'ne kakoe hwomu kakoe honiyo usihuma'mentisofoho. Oso'no nakwo kakoe syoho ulohofi'nwoho. Nom'ne a'amufe hunoso jije hunomo nomokokilo'mokokisyohumafiku toho. ²⁴ Nje a'amu soku yo'mayo yahino wopingo kengo kengo a'amu yontaningkofi Anitu kako a'amu homo somo kakimo iningkayo so'no joho ulahoningki oso a'amu hiso hofikoe yahino kengo kengo somo musikwojifitnehoho. O'o, oso yahino wopingo kengo kengo hiso Anitu'nji ne'no fiyimno.

Hwe moya'mi ape moma'nyo'njo sijo osofe hungkunofoho.

²⁵ Sekwo hwe moya'mi ape moma'nyo'njo osomne'no hungkuno ntohonimalofofoho. Olo hungkuno hilo so'no a'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohoho sohwa mamti'mokumentohofofoho. I oso'no Anitu kako ngkimo wopingo ntohofonto kako huno wopingoso ntopantokunjo so'no nje huno mta'ni waselimne'no yohono. Oseso nje hungkuno hiloso hwasyo honingkano somo mipesemotawenohoho. ²⁶ Nje hunoso olenoho. Olohonta nakwo Anituye a'amu ne hn'nimo yo'mayo tango ne'malofoho. Oso'no hwe moya'mi ape moma'nyo'njo soku sekwo humawo'ningkohoho hopaso ne'no fosyohumantikuno. Oso yahinoso wopingofoho. ²⁷ Ihwoni. Kiko ape hi'njo hwosi'manji oso ape homo somo kiko nusikwajohotoho. I, kiko ape ane sohwo ape mayoso'no huno nosyafisyohotoho. ²⁸ I oso'no hwe fihwo kako ape woma'mo loso hwo'manji u, kako womano. Oso yahino hiso wonyo'maho. I a'mu fisi kako hwehwamo uma'nimo lososi ou, kako uma'nono. Oso honingkano hiso wonyo'maho. O'o, wopingofoho. I oso'no hwe moya'misiyoswa hofiko olo hwaho lophonjo tango engo malokwofo. Oso'no sekwo hwe moya'mi ape moma'nyo'njo soku oso tangoso sekumo se'mayoso wopingo'maho. O'o, oso humalofa hopa humayoso wopingofoho.

²⁹ U nje a'amu soku ngko ole selalokweno. Anituye syoho iyo so'ne sikunoso pi'ningo'maho. Oseso hwe ape ane sohwo kako Anituye syohoso

yokumpohn'nyo iwo'ningkiso oso pa'nyoso hwe ape'njo sohwo kako uyono. ³⁰A'amu simeho tango'njo humantifi humotaho lalokwofoso hofiko oso tango hiso'no huno apa'no nosyafisyikutoho. O'o, Anituye syoho'nohini uyife. A'amu hofiko simeho wopingo'nji hofiko simonyo yalokwofoso hofikimo yo'mayo simeho wopingo umokoso oso'no huno apa'no syafisyikutoho. O'o, Anituye syoho'nohini uyife. A'amu kakoe ho'yango angomne'no ho'yango mpe iwo'ningkiso sohwo kako oso ho'yango hiso'no huno pi'ningo engo syafisyihwoloho. O'o, kako Anituye syoho'nohini uyono. ³¹A'amu olo hwaho lophonjo hamniyoho so'no syoho yokumpohn'nyo yalokwofoso hofiko yo'mayo mpe iyoso'no hofiko huno pi'ningo engo syafisyikutoho. O'o, oso yahinoso sekwo ikutoho. Hwapingoso olenoho. Nakwo huno ole nayohoho. Nakwoe hwaho so'nji yo'mayo so'nji moi'wo umo'nimontonoho.

³²Ngko ole'no nimo'ningkohoho. Sekwo yo'mayo tango so'no huno pi'ningo engo syafisyikutoho. Hwe ape ane sohwo kako Anituye syoho somne'nohini huno syafisyiwo'ningkisofoho. Kako Anitu kakoe simeho wopingo umokiyo oso'ne'no huno syafisyiwo'ningkiso hweho. ³³Hwe ape'njo sohwo kako yo'mayo hofiko'montohwafe a'apaho ufo'mayo'ne so'no huno pi'ningo engo syafisyiwo'ningkiso hweho. Yo'mayo kakoe apefe simeho wopingo umokiyo'ne oso'ne'nohini syafisyiwo'ningkiso hweho. ³⁴Oseso oso hwe huhwo sohwo kakoe hunoso hufa'u'njo hweho. Anga'nohinoso Anitunefoho. Nom'neso kakoe ape mehomi oso mokosyohumayo'nefoho. U, moya'mi a'moyawoso osofanji mu sijo sofanji hofiko huno ole wosyofisyantifeho. Ngko Anituye simeho wopingo umokumo li'mo nje huno so'nji nje a'apaho so'nji honingkanano wopingo'nohini uyimo. Ose wolantifeho. Oseso ape hwehwanjo sofa hofiko nakwoe hwehwafe simeho wopingo umokano likuji hofiko yo'mayo ango mehomi oso nto'no wemokosyohumantifeho. ³⁵Ngko sekumo olo hungkuno selalokwe loso sefo'mayo'ne selalokweno. Olo hungkuno ape mayo'ne hiloso sekumo yokumpohn'nyo mokilo'mokomokosesyohumanehoho. O'o, sekwo Anituye syoho hofiyo iyoso'no selalokweno. Sekwo Anituye syohoso yokumpohn'nyo yontaningkiji yo'mayo jije syoho homo somo wopijwakumo'mo lihwosi ihwoso'no kiko oso homo somo wae yaofohoji kiko Anituye syoho somne'no jije simano motekulofo.

³⁶Hwe fihwo kako kako'ne ape nto ufohoto'nnyo sohwo kako Anitumne'no syoho yokumpohn'nyo yalokunjo so'no ape mayo'ne sikuno kengo no'mo ho'nahinyo so'no kako kakoe apemne'no simeho fefoyo uyihwoso'no kako oso ape masoso oso honingkanoso wonyo'maho. ³⁷I oso'no hwe fihwo kako kakoe yokumpohn'nyo'nji yokumpohn'nyo ito'nonto yo'mayo kako ape mayo'ne mosokosoke ulohofone sohwo awonoho. I oso'no kako kakoe simehoso fefoyo u'maso osomo monje

yasyihwosi i oso ape kakine'no ufohoto'malofosine'no kako ole loso kako ne'nohini yawoso wohumano loso sohwo Anitu kako kakimo uhwononteso hwe wopingo hweho ulimontonoho. ³⁸Oseso hwe fihwo kako kakoe ape ufohoto'nnyo simo masoso oso wopingofoho. I oso'no oso hungkuno selohe so'no hwe fihwo kako Anituye syoho somne'no huno syafisyihwosi kako kako'ne ape ufohoto'nnyo simo momaso'njo yososo oso wopingoso yakolo'nnyofoho.

³⁹U, a'mu fisi kako kakoe hwehwo songo humunyo siya'u siko nihu'nahone nto makotiku'nnyo ya'uyoho. I oso a'musi kakoe hwehwo poyo pe'nnyosi kako nohumahwosi huno ole syafisyoso, U, ngko hwehwamne'no nimo'ningkohoho. Oso syafisyoso wopingofoho. I oso'no huno ose syafisyihwosi kako hwe Anitumne'no huno syafisyonto iningkawo'ningkiso oso humnohini uma'nono. ⁴⁰I, nje hunoso olenoho. Oso ape a'moyawososi kako nom'ne huhwamo muma'nyo'njo yososi kakoe simeho wopingoso yakolo'nnyo umo'nimontonoho. Oso hungkunoso nje huno mta'ango selalokweno. A'amu kengoso hofiko huno nom'ne kengo kosyofisyalokwofo. I oso'no ngko huno moi'wonoho. Anitu kakoe Towahuno huhwo olo hilo so'no ngko'nji simeho afa inalokuhwayo. Ose syofisyalokweno.

**Hwasyo anitune'no tongo fonjokisasyiwo'ningkohoho
oso'ne hungkunofoho.**

8 ¹A'amu fehohnjoso hofiko hwasyo anitune'no yahu fonjokisasyiwo'ningkohoho so'no sekwo ngkimo oso yahu hiso'no hungkuno ntohonimalofo kuyoho. Oso'no sekwo ngkimo ole ntimalofo. Olo yahu loso nakwo Anituye a'amu ne hn'nwi wonantantaho. Manyo'njo uyantantaho. Ose ntimalofofoho. Olo hilo so'no a'amu huno kengo kengo mokosyohumalofo. A'amu fihwo kako huno ole syafisyihwoloho. Nje hunoso nto'nohinofoho. A'amu huno kengo'njoso hofikoe hunoso nto'nohini'maho. A'amu kako huno ose syafisyoso sohwo kako yokumpohn'nyo imo'nonto nom'ne a'amuso monje esyalofoho. O'o, kiko huno olo'no fisyafisyo. A'amu olo hilo so'no huno kengo kengo'njo so'nji nakwo simeho uyano. Oso yahino wopingo huhwo sohwo nakumo yokumpohn'nyo wonasosofito'mtonoho. ²A'amu fihwa hofiko huno ole syafihu'malofi, oloso nakwo yo'mayo hopi'nonohino so'no huno nayohoho. Oso a'amu huhwo sohwafe hunoso nto'no mosyafisyofoho. Fehohnjoso huno motipemaso'njo humalofo. ³U, a'amu fihwo kako Anitumo simeho uyivo'ningkiso oso hune'no Anitu kako huno nto'no uyohoho. Nje a'amu ne hwosoho ulalofoho.

⁴⁻⁶Oseso oso yahu anitu hwasyo sohune'no fonjokisasyiwo'ningkohoho so'no ole selalokweno. A'amu nakwoe Anitu ne sohumo miningkayo'njo sohwa hofiko ole liwo'ningkohoho, Yo'mayo ahwomomjo so'nji

hwahoponjo so'nji nakwoe hwe engo anituyoho. Ose lontifi oso hwamne'no hofiko iningkawentifi hwomtame ulohofiwon'ningkohofofoho. I nakwo hn'nwiye Mpohwo Anitu kako anga'nohinohwo humaho. Kako yo'mayoso hwapingo hweho. Oseso nakwo kakoe'nwoho. Anitu kako'nji humane so'no nakumo namti'mokumentisofoho. Jisas Kilais kako'nohini nakwoe Hwe Engo hweho. Kako yo'mayo yo'mayo hopi'nonohinoso mti'mokumentiso hweho. Nakwoe songo humayoso kakinta'angofoho. Oseso nakwo oso hwasyo anitu sohune'no nakwo huno ole nayohoho, neso anefoho. Anitu pi'ningo mohumuyoho. O'o, nakwoe Anitu songo ne'no humayo'ne sohwo kako'nohini humaho.

⁷Oseso a'amu fehohnjo hofiko hohonta hwasyo anitumo iningkamotofoso hofiko olohonta nakwoe Anitu ne sohomo kahopi iningkawalokwofo. Oso'no hofiko hwasyo anitu ne anefoho eso'no huno nto'no muyofoho. Oseso hofiko ole syofisyalokwofo, a'amu hofiko oso yahu hwasyo anitumne'no fonjokisasyiwo'ningkohofoso hofiko nifijoso u hofiko oso hwasyo anitu sohwoe yofeso ho'nomalokwofo. Ose syofisyalokwofo. Oso'no hofiko ole lalokwofo. A'amu hofiko hwasyo anitu sohune'no yahu fonjokisasyiwo'ningkohofoso oso yahu hiso nakwo naso'manji u nakwo yahino wonyo yalokuhwono. ⁸Oso'no huno waseyono. Nakwo oso yahuso naso'manji Anitu kako nakumo ole monalonefoho. Oso yahinoso wonyofoho. U, nakwo oso yahuso manyo'njo yaso'manji Anitu kako nakumo ole monalonefoho. Oso yahinoso wopingofoho. Ose monalonefoho. ⁹I oso'no sekwo nom'ne a'amu somne'no huno fisyafihupmno. Anituye a'amu ne fehohnjoso hofiko Anitumo simeho we'e'nohini uyalokwofoso hofiko huno ole syofisyalokwofo. Hwasyo anitumne'no yahu fonjokisasyohofoso nakwo naso'manji oso wonyofoho. Ose syofisyalokwofo. I sekwo soku sekwo huno ole syofisyalokwofo. Oso yahu hiso nakwo naso'manji oso wopingofoho. Honingkano wonyo anefoho. Ose syafisyikuji oso yahu hiso sekwo nonontaningkuji oso a'amu simeho we'e unyoso hofiko nosehoningkuji ole wolantifeho, U, hofiko yahu nalokwofo. Oso'no ngko huhwo'nnonji wonano. Ose ko likuji yahu nifijo'manji u hofiko hofikoe simeho mo'mo hungkuno hnnyoso hwotoho wofeentifeho. Ose ikujo'no Anitu kako wonyofoho ulimontonoho.

¹⁰Sekwo a'amu yo'mayo so'no huno nto'nohinon'jni'nwoho liwo'ningkohofoso soku sekwo oso hwasyo anituye ango somo nosyukuji yahu ningkahoningkuji a'amu nom'nehwo kako simeho mo'mo huno anga'nohino yokumpohn'nyo muto'nyoso huno kengo kengo syafihu'nyo sohwo kako nosehoningkuhwosi kako oso yahu hwasyo anitu oso hune'no fonjokisasyohofoso kako huhwo'nji yahu hiso wonantifeho. ¹¹Ihwoni, sening kwa'wehwo huhwo sohwo oso hwe sohumne'no Kilais kako asomo utimayo'ne poyo pe'nimentiso oso hwe huhwo sohomo sekwoe huno

wopingo so'nji sekwo kakimo wonyo umokantifeho. ¹²Oso a'amu simeho mo'mo huno anga'nohino yokumpohn'nyo muto'nyo sohomo sekwo wonyo umokufijo so'no sekwo Kilais huhumo wonyo ulohofantifeho. ¹³Oseso ngko yahu fehohnjoso noni'moho. Hwapingoso ngko oso yahu hiso nimeso nje ningkwahwoe honingkanoso wonyo umokumeso'no ngko oso yahuso apa'no manimnehono.

**Poul kako Anituye hungkuno liku'mofu syoho so'ne
hamniyoho momaso so'no simonyo imentisofoho.**

9 ¹Ngko Anituye hungkuno liku'mofu (*apousel*) syoho'njo hwo'nyoho. Olo hwahoponjo syoho hiloso a'amu hwahoponjoso montapmmentohofofoho. O'o, Anitu kako ntapmmentisofoho. Oso'no yo'mayoso ngkimo mokilo'mokomokonisyohumanehoho. *Apousel* nom'ne sohwa hofiko nakwoe Hwe Engo Jisas Kilaisimo uhwonimentohofoso ngko huhwo'ni uhwonimentohefoho. Ngko kakine'no kakoe hungkuno loseku'mofahoningko sekwo oso hungkuno homo somo simeho umentohofu so'no olo nje syoho homo losomo ne imo'nimentisofoho. ²I oso'no a'amu fehohnjoso ngkine'no ole lalokwofo. Olo hungkuno liku'mofu (*apousel*) syoho loso Anitu kako Poulimo muyimmentisofoho. Ose ko lontifi sekwo soku sekwo Anituye hungkuno nje mango mta'ni upa'nontifi iningkamentohofu so'no sekwo huno wopingo neso ole tipema'mentohofi, Poul kako Anituye syoho nehopi yalofoho. Oso'no nakwo huno nayohoho, Poul kako Anituye *apousel* ne hweho. Sekwo oso hiso'no huno seyohoho.

³A'amu fehohnjoso hofiko nje syoho somne'no yoka ntiwo'ningkohofu so'no ngko olo hungkuno homo losomo aku uliwo'ningkohono. ⁴Nekwo Mponopasi'nji Anituye hungkuno a'amu somo ulihwaso'no hofiko nekumo wosopayo ejapifijo'manji e'wa, oso yahinoso wonyotaho.

⁵Pita'nji nom'ne hwe Anituye hungkuno liku'mofu (*apousel*) syoho'njo sohwanji Jisasiye koningkwa'wehwo sohwanji hofiko moya'mi Anitumo iningkawowo'ningkohofu osofamo ape ma'mentohofofoho. Hofiko Anituye hungkuno a'amumo liku'mofoso a'musyanji emoyontifi liku'mofalokwofo somo sekwo wosopayo yo'mayoso uyalokwofo. I oseso nekwo Mponopasi'nji nekwo ose yasoso oso wonyotaho.

⁶I nekwo Mponopasi'nji hamniyoho syoho yontai hamniyoho hiso notipementai nekwo wopayo yo'mayo oso mpe iwo'ningkuhwoyo. I nom'ne sohwa hofiko Anituye hungkuno selahoningkofi sekwo wopayo uyiwo'ningkohofu kuyoho. Nekwo wosopayo'ne yo'mayo so'no jomo selonontentasi Anitu kako yahino nto'nohini'maho elihwonesohilo.

⁷Olo so'no huno waseyono. Hwe engo sohwafe a'amu itokuso'njo sohwa hofiko siki syoho liwo'ningkohofu. O'o, awonoho. Hofiko hamniyoho nomantifi wosopayo mpe iwo'ningkohofu. A'amu wopasyoho iwo'ningkiso

osohwo kako siki syoho liwo'ningkohoho. O'o, kako wopayo nomahwosi wanimontonoho. A'amu yahu mokosyohumayo sohwo siki syoho liwo'ningkohoho. O'o, awonoho. Yahu fehohnjoso wanimontonoho.

⁸Ngko olo hungkuno selalokwe loso'no nakwo a'amu olo hwaho lopo humalohwone hn'nwi nakwo huno nayohoho. Oso hungkuno nehopeho lalokuhwono. I nakwo'nohino'maho. O'o, Anituye hungkuno hi hi'njofoho. ⁹Mouses kako hohonta olo hilo so'no ole mti'mokumento, Sekwo yahu *mpulimokau* sohwo hofiko wosopayo *hwit* paho wae yafo'ne hwotoho feehoningkuji sekwo hofikoe mango somo nopijumofikutoho. Ose mti'mokumentisofoho. Oso yahu *mpulimokau* huhwo sohwo kako kakoe syoho somne'no mijoho uyahoningkuhwosi wosopayo *hwit* fehohnjoso wanimontonoho. Anitu kako oso yahu *mpulimokau* osomnohini syafisyonto nalimentisotaho. ¹⁰O'o, nakwo a'amu hi'nnontnne'no syafisyonto nalimentisofoho. Anitu kako olo yahino loso'no umo'ningkohoho. A'amu kako wopasyoho osomne'no hwaho ikutofiwon'ngkiso sohwo'nji a'amu wosopayo toyo yahoningki hu'memawo'ngkiso sohwo'nji siko wosopayo fehohnjoso nomahne'enji syafisyonji syoho iwo'ningkisiyofoho. ¹¹Oso pa'nyoso nekwo Anituye Towahunoso sekwoe simeho mo'mo uyo hulimentihwoyofoho. Oso syoho imentihwoyo homo somne'no sekwo yo'mayo a'apahomne'no ejapifijo'manji oso wonyotaho. O'o, oso yahino hiso nto'nohinofoho. ¹²Nekwo sekumo noseliko'mahoningkuhwoi nom'ne a'amu sohwa hofiko sekumo Anituye hungkuno losetihwahoningkofi sekwo hofikimo wosopayo yo'mayoso uyimentohofofoho. Ose uyimentohofo so'no sekwo hofikimo yahino nto'nohinoso uloho'mentohofofoho. Simo'mo Anituye hungkunoso sekwoe angosopo m'mofape sohonta nekwo Anituye hungkuno losetihwamentihwayofoho. Oso'no nekwo sekumta'ni yo'mayoso mayoso oso wonyotaho. Oso yo'mayoso womantayo ko imentihwayoso oso hiso nekwo momasofoho. Hwapingoso nekwo ole syafihu'mentihwoi, a'amu nekumne'no huno ole syafihupitnnehofo, Siko wosopayo'nji mijo'nji engo womaho nolonji Anituye hungkuno lonetihwalokusiyoho. Ose syafihupitnnehofo. Nekwo Kilais kakoe hungkunoso mopijwosyahnnohontai nekwo nakwoe hamniyoho'nji hofikoe yo'mayo wosopayo mayo so'no yo'mayo tango kengo kengo nekumo e'ma'mentisofoho.

¹³Sekwo olo hilo so'no huno maseyotaho. A'amu hofiko Anituye angosopo somne'no wopayo Anitumne'no ho'nasyiwo'ningkohofoso a'amu oso angosopo homo somjo syoho'njo sohwa hofiko nomantifi niwo'ningkohofofoho. Oso ijempoho Anitumne'no yahu fonjokisasyiwo'ningkohofosoponjo a'amu syoho'njo sohwa hofiko yahu fehohnjoso nomantifi noniwo'ningkohofofoho. ¹⁴Oso yahino hiso'no Anitu kako nakumo olo honingkanohungkuno losonejapmmentono.

A'amu Anituye hungkuno lonetihwawo'ningkohoho sohwa hofiko oso hungkuno hiso lonetihwahoningkuji nakwo a'amu hn'nwi nupa'ningkuhwaso nakwo oso a'amu huhwo sohwafe a'apahomme'no ufo'mayoso wosopayo uyantanoho. Anitu oso honingkano hungkunoso nejapmmentisofoho.

¹⁵Ngko sekwo'nji humamentohe sohonta ngko sekumta'ni wosopayo'no jomo selonti'mtentesi oso yahinoso wopingo'nesohilo. I oso'no ngko sekwo'nji nohumanji yo'mayoso momaso'njo hwo'nyoho. I olohonta ngko yo'mayoso ma'mne'enji momti'mokalokuyohono. O'o, ngko moma'mnehono. Olo nje yahino loso'no nje simeho wopingo numo'nimaho. Oso nje simeho wopingoso a'amu fihwo kako wae ntohofonoho. Ngko olo syoho loso ne'no i'mo mijoho'no pe'nime'manji e'wano. Nje simeho wopingo wanimo'nimontonoho. ¹⁶Ngko Anituye hungkuno losetihwalokwe so'no ngko nje yokumpohn'nyo so'no ngko nje yofe woho'namo'nimontaho. O'o, oso nihu'no awonoho. Anitu kako ngkimo olo syoho loso ntapmmentiso loso ngko molosetihwayo'njo'manji u ngko tango engo woma'monnoho. ¹⁷Hungkuno selalokwe hwapingoso olenoho. Ngko olo syoho loso ngko nje huno mta'ni uyimo lonti'mtentesi u ngko sekumo ole seli'mnesohilo. Sekwo nje syoho somne'no yo'mayo ho'yangoso ntapmno. Ose seli'mnesohilo. O'o, olo syoho loso Anitu kako ngkimo nonihwosopento ntapmmentiso so'no ngko nom'ne honingkano ngko umneso ane hwo'nyoho. O'o, ngko Anitu kakoe syoho'nohini ulohofiwo'ningkohe hwo'nyoho. ¹⁸I oso'no ngko olo nje syoho losomme'no ngko peho hamniyoho ma'mnehono. Nje hamniyoho mayoso olenoho. Ngko Anituye hungkuno a'amumo lutihwawo'ningkohe so'no ngko hamniyoho manti'mtentesi oso yahinoso nto'nohini'maho. I oso'no ngko yo'mayo hamniyoho oso momaso hwo'nyoho. O'o, ngko siki syoho yalokweno. Oso yahino ngko esetihwalokwe so'no nje simeho wopingo nimo'ningkohoho. Oso simeho wopingoso nje hamniyoho pa'nyofoho.

Poul kako hwe moya'mi hopi'nonohinofe syoho ulohofiyo hweho.

¹⁹Ngko hwe hwahoponjo sohwoe syoho ulohofiyo umo'nimonji'maho. Oseso ngko hamniyoho mayo'ne a'amufe hungkunomo enjwa'mo mohumuleno. I oso'no ngko a'amu hopi'nonohino sofe syoho ulohofiyo imo'nimentoheso hwe moya'mi hopi'nonohini hofiko Anitumo simeho uyifitnne'enji imentohefoho. ²⁰Ngko a'amu Juta somo Kilaisimo iningkafitnne'enji hofikoe yahino somo enjwa'mo humanji Kilaisiye hungkuno lutihwamentohefoho. I ngko Kilaisimo simeho uyalokwe so'no Kilais kako Jutafe honingkano hungkuno somta'ni ngkimo isihutofonima'mentisofoho. Oso'no ngko honingkano hungkuno somo enjwa'mo mohumuleno. I oso'no a'amu honingkano hungkunomo enjwa'mo humalofoso hofiko Kilaisiye hungkunomo iningkafitnne'enji

ngko honingkano hungkunomo enjwa'mo humaleno. Osopo humanji ngko Anituye hungkuno lutihwawo'ningkohefoho. ²¹ Oso pa'nyoso a'amu temtitofo kengoso hofiko a'amu Jutafe honingkano hungkuno somo enjwa'mo mohumunyo so'nji ngko hofiko'nji nohumanji ngko huhwo'ni oso honingkano hungkuno homo somo enjwa'mo mohumawo'ningkiyohono. Ose yontaningko nohonontifi hofiko Kilaisimo iningkafitne'enji iwo'ningkohefoho. I oso'no ngko oso pa'nyo nohumanji ngko Anituye honingkano hungkuno so'no iningo maniyofoho. O'o, ngko Kilaisiye honingkano hungkuno somo enjwa'mo ne'no humawo'ningkohefoho. ²² A'amu fehohnjoso hofikoe simeho mo'mo huno anga'nohino yokumpohn'nyo muto'nnyoso hofiko huno ole syafisiwo'ningkohofi, U, nakwo yo'mayo yahu oso nasoso nakwoe honingkano wonyo umo'nimontonoho. Hofiko oso yahino so'no ntahoningkofi ngko oso yahino hiso'no wonyo'maho kosyafisyonji ngko hofiko'nji nohumahm'mo oso yahino hiso ngko huhwo'ni mimnehono. Ngko oso hiso i'me'no nohoningkuji hofiko Kilaisiye hungkuno wopingo somo nupa'ningkuji hofiko simeho yokumpohn'nyo uyantifeho. Ngko a'amu ang'o'meemjo so'nji ngko hofiko'nji nohumanji hofikoe yahino somo iningkamentohefoho. A'amu fehohnjoso hofiko ngkimo nonehoningkuji hofiko Anitumo iningkafitne'enji oso yahinoso iwo'ningkohe hwo'nyoho. ²³ A'amu fehohnjoso hofiko Kilaisiye Jisasiye hungkuno somo tifi iningkakujji oso homo somo Anitu kako hofikimo wopingo ulohofone'enji olo syoho loso yalokweno. Oso pa'nyoso ngko huhwo'nnonjimo wopingo ntohofone'nji yalokweno.

**Nakwo Anituye syoho yokumpohn'nyo yaso'manji
nakwo wopingoso womantanoho.**

²⁴ A'amu hopi'nono hofiko mjake'we wohnnano likuji mjake'we ko hnnifijoso a'amu fehohnjoso hofiko ho'yango wopingoso womantife'maho. Oso'no sekwo huno maseyoho liyohoho. Oso pa'nyoso sekwo hokunonji Anitu mta'ni yo'mayo wopingo mayo'ne sekwo Anituye syoho yokumpohn'nyo fiyoho'nimno. ²⁵ A'amu hofiko yo'mayo mjake'we hnyo somjo ho'yangoso womano likuji hofiko piso'mo'nyo ikutoho. O'o hofiko hofikoe a'apaho yokumpohn'nyo ito'nyo'ne syoho ne'no mjimiwekuji mjake'we hnyo somjo ho'yangoso mayo'ne syoho engo uyantifeho. I oso syoho engoso hwahoponjo ho'yangonefoho. Oso hiso moi'wo umo'nimonte'no yohoho. I oso'no nakwo Anituye syoho yalokuhwone hn'nwi nakwo ho'yangoso engolopohamo ne'no wentihwone so'no syoho yalokuhwono. Oso'no syoho yokumpohn'nyo uyano. ²⁶ A'amu mjake'we hnyo sohwa hofiko hano ito'nohino yontifi hohwafo sopo komo'no i'mofapiwo'ningkohofofoho. Hano ikitokitifo so'njo'maho. O'o, awonoho. Oso pa'nyoso ngko Anituye syoho iwo'ningkohono. A'amu

yihufu wopolofano likuji hofikoe meso siki wofantihm'maho. O'o, hofiko yihufu ne somo nuhwoningkuji wofantifeho. Oso pa'nyoso ngko Anituye syoho yalokweso siki miyalokuyohono. ²⁷O'o, awonoho. Ngko nje hunomnohini miningkowalokuyohono. O'o, yo'mayo wonyo nje simeho sohwo umo lonte somo ngko monje yasyonji Anitu kakoe syohoso yihufu nemo uhwonontifi polofohofu oso hopa nto'no yalokweno. U ngko ose mimme'manji Anitu kako ngkimo olo hungkuno loso wantimontonoho. Kiko a'amu somo nje hungkunoso ko ulonji kiko yo'mayo yahino wonyo jije simeho sohwo umo lonte somo monje meesiyo'njo iso'manji kiko ho'yango momatnnohino. Anitu kako ngkimo ose ntonohonji ngko syoho yokumpohn'nyo yalokweno.

**Hwahoponjo yahinoso nakumo yamofu nalohofihwoso'no
nakwo osomo iningkuhwaloho.**

10 ¹Nje a'amu soku, a'amu fehohnjoso hofiko Anituye hungkunomo hwotoho hmentohofu somne'no sekwo huno olo so'no fisyafihupmno. Hohonta Mouses kako a'amu Isilaelife ajuyohwosamo hwaho Ijip mta'ni nomanto hofiko Ijip nuliko'mantifi hwaho a'amu anepono motawento osopo humamentohofofoho. Oso hopo sopo Mousesi'nji a'amu Isilael so'nji hofiko osopo nohumentaningkofi himo a'amu hopi'nonohino somo ifehu'mokahumentisofoho. Siki ifehu'mokahumentiso'maho. O'o, honingkano utihwayo'ne ifehu'mokahumentisofoho. Osohonta hofiko mijo ayo engo momingo sopo i'mofiwahoningkofi Anitu kako hofikimo mijo ayo engo huhwo sohomo mtihupihwojahoningki a'amu hopi'nonohino hofiko osopo wako'mentohofofoho. ²A'amu hiso hofiko Mouses nakwoe hwe engo umo'nono lontifi hofiko kako'nji ufohi'nontifi kakimo iningkawentifi hofiko himo homo somo enjwa so'mo humantifi mijo engo somo wako'mentohofofoho. ³⁻⁴Oseso hofiko mijoho uyahoningki Anitu kako ahwomo mta'ni wosopayo'nji mijo'nji hopi'nonohino somo umentisofoho. Nuyahoningki hofiko nimentohofofoho. Oso hopo sopo mijo sojo mta'ni nimentohofoso oso mijo hwapingoso Kilaisiyoho. A'amu hofiko hano loho'nowentaningkofi Kilais kako hofikimo hofiyo emokosyohumamojo hweho. ⁵I oseso Anitu kako a'amu hopi'nonohino homo somo wopingo ko ulohofahoningki hwe moya'mi pi'ningo engoso hofiko yahino wonyoso yahoningkofi Anitu kako nuhwononto oso hwaho a'amu ane sopo Anitu kako hofikimo poyo umokumentisofoho. Umokahoningki hofikoe pijafoso oso hwaho hopo sopo hintalinyo pa'nyo osopo nonje hu'mehinawo'mentisofoho.

⁶Oso yo'mayo hopi'nonohino imo'nimentisoso nakumo honingkano wopingo netihwayo'ne imo'nimentisofoho. Hofiko yo'mayo so'no hi umo'ningkahoningki wonyo imentohofofoho. Oso hopaso nakwo

miyanehwono. ⁷Oso'no neyakwosa fehohnjo sohwa hofiko hwasyo anitumo iningkawentifi hofiko hwomtame uloho'mentohofofoho. Oso hwamne'no Anituye hungkunoso ole nalimento, Hofiko hwasyo anitu somne'no hwomtame ulohofontifi hofiko nohumantifi wosopayo'nji mijo'nji nontifi nolikafontifi hofiko syohi'nyo wonyo imentohofofoho. Nakwo oso hopaso miyanehwono. ⁸I oso'no nakwo nom'ne a'amufe apohufo ihwaloho. Oso a'amu Isilael pi'ningo engoso hofiko oso yahino wonyo hiso yahoningkofi Anitu kako oso sikuno anga'nohino somo hofikimo poyo imokumentisofoho. Oso a'amu hiso hofiko *tiwenti-tili tausenifoho* (23,000). ⁹I oso'no nakwo Anitumo yamofo nulohofihwaloho. A'amu Isilaeliso hofiko Anitumo yamofo ulohofontifi hofiko kiko nto'no monemokosyohumawo'ningkiyohino hwosoho ulahoningkofi Anitu kako oso a'amu homo somo homaso toho wolo'meehufe lonto homamo uhwojahoningki a'amu pi'ningo engo somo homaso toho lofopijsyu'mo'mentohofofoho. ¹⁰I yo'mayo Anitu iwo'ningkiso so'no yoka hningkuhwaloho. A'amu Isilaeliso hofiko Anitumne'no yoka hungkuno ulahoningkofi a'amu ahwomo mta'angoso kako a'amu pi'ningo engo somo fonjahumentisofoho.

¹¹Oso yo'mayo yahino wonyo imentohofoso a'amu fihwa hofiko oso yahino wonyo imentohofoso so'no Anituye hungkuno mti'mokumentohofoso sohwa hofiko nakumo honingkano wopingo netihwayo'ne iyoswomo mti'mokumentohofofoho. Nakwo olhonta nohumentaningkuhwoni sikuno moi'wo umo'nimonto yahoningki nakwo oso hungkuno homo somo nuhwonontani nakwo oso honingkano homo somne'no huno wopingo tipemalokuhwono. ¹²Oseso a'amu fihwo kako ole loso, Ngko yokumpohn'nyo lohokwe so'no ngko honingkano wonyo mimnehono. Ose loso sohwo kako i'waho nto'no wehumano. Kako nopiwasyonoho. ¹³A'amu hopi'nonohino hn'nimo yo'mayo honingkano wonyo nontimne'no ipenemotawesoso kengo kengo'maho. O'o, afa'nohinofoho. Oso'no Anitu wosefo'ma'mo nalimentiso so'no nakwo huno nayohoho. Kako olhonta nefo'malofoho. Oseso honingkano wonyo nontimo nemotaweso sohwo kako nakwo yokumpohn'nyo somo moneyakolofonehoho. Yo'mayo wonyo ne'maso sohwo woneyakolo'mo lihwosi ko yososo, Anitu nefo'mayo'ne honingkanoso umo'montonoho. Kakoe yokumpohn'nyo nejapihwoso'no nakwo yokumpohn'nyo wolohofantanoho.

Nakwo Anitumo iningkohwasi towahuno wonyo so'nji iningkohwaloho.

¹⁴Anitu kako a'amu Isilael homo somo wopingo ko ulohofahoningki hofiko wonyo imentohofofoho. Oso'no nje a'amu soku sekwo anitu hwasyo somo hohujo ikinjaofikuji i'waho fiyimno. ¹⁵Sekwo huno'njo kuyoho. Ngko sekumo olo hungkuno selalokwe loso'no sekwo

huno fisyafighupmno. ¹⁶Kilais kako nakwoe wonyomne'no poyo pe'nimentiso oso'no wosyofisyano lontani nuhu'mokontani nakwo olo mijo Jisasiye honiyofoho lontani Mpohwo Anitumo isamoyoka ulontani nonontani ole syafisiyo'ningkuhwono, Jisas nakumne'no kakoe honiyo usihuma'mentiso sohomo ufohi'nalokuhwono. Nakwo wosopayo nomentani kutikujo lohofontani nontani Kilaisiye a'apahofoho liwo'ningkuhwono. Kilais kakoe a'apaho nakwoe wonyo engo so'no tohino umnimentiso sohomo ufohi'nalokuhwono. ¹⁷Oso wosopayo anga'nohinoso nakwo hwe moya'mi pi'ningo hn'nwi nakwo kutikujo lohofontani nimalohwone hn'nwi nakwo afa aswomjo pa'nyi'nwoho.

¹⁸Sekwo a'amu Isilaelife yahino so'no sekwo huno fisyafighupmno. Hofiko Anitumne'no yahu fonjokiasyontifi hofiko oso yahu fehohnjoso nonontifi ole syafisiyo'ningkohofi nakwo Anitu'nji mafohoto'ningkuhwono. ¹⁹Ngko hungkuno hwapingoso pehofo selalokweno. A'amu hofiko hwasyo anitu sohune'no yo'mayo ho'nasiyo'ningkohofoso ne hi'njotaho. Oso hwasyo anitu sohwo kako nehopi lohuma'ho. Ose loselalokweno. ²⁰O'o, oso awonoho. Hofiko yo'mayo hwasyo anitu sohune'no ho'nasiyo'ningkohofoso sohwo oso towahuno wonyo somne'no ho'nasiyo'ningkohofoso Anitumne'maho. Oso'no oso a'amu hofiko towahuno wonyo sohwafe yofe ho'nomayo'ne uhu'mokukuji sekwo hofiko'nji nomihu'mokin'ngkutoho. Sekwo hofiko'nji mihu'mokinifijo'manji towahuno wonyo sohwanji ufohi'nantifeho. ²¹Sekwo nuhu'mokontifi Kilaisiye honiyo'nji a'apaho'nji nontifi towahuno wonyofe wosopayo so'nji nomohu'mokukuji non'ngkutoho. O'o, sekwo oso hon'ngkano hufa'uyo homo somo siningkakutoho. Sekwo Anitu'nji wohumano likuji sekwo towahuno wonyo so'nji nohumafikutoho. ²²Sekwo oso hon'ngkano hufa'uyo somo ifijo'manji Anitu kako ngkilaho selihwosi nakumo simeho wonyo wonejapmmontonoho. Hwapingoso Ngko'nohini Hwe Engo hwo'nyoho ose nalimentisofoho. Nakwoe yokumpohn'nyoso kakimo uyakolofantantaho. Nihu'no awonoho. Ose selalokweno.

**Sikuno huhwo huhwi nakwo Anituye yofeso
engolopohamo woho'nomehwano.**

²³A'amu fehohnjoso ole liwo'ningkohofofoho. Yo'mayo hopi'nono Anitu kako nakumne'no hano mopitofasiyoso nakwo yasoso oso hiso'no hon'ngkano wonyo anefoho. Oso hungkuno liwo'ningkohofoso nehopeho. I oso'no yahino fehohnjoso nakumo monefo'manehoho. Nakwo Anituye hon'ngkanomo in'ngkowentan'ngkuhwasi oso yo'mayo yaso sohumjo yokumpohn'nyo sohwo kako nakumo yokumpohn'nyo monasosofitofonehoho. ²⁴Yo'mayo nakwo uyano lihwasoso huno nakune'no syofihu'ningkuhwasi ihwaloho. O'o, nakwo huno nom'ne

a'amu somne!no huno wosyofisyano. U, ngko ose i'mo nom!ne somo ufo'ma'montaho. Sekwo huno oso'no syafisyikui yo'mayoso fiyimno.

²⁵⁻²⁶Nakwo huno ole nayohoho. Olo yo'mayo hopi'nonohino olo hwaho lopo wojoso Anituyefoho. Anituye hungkunoso ose nalimentisofoho. Oseso nakwo yo'mayoso nasoso oso wopingofoho. Sekwo tongo wonano likujoso uhu'mokiyo sopo nta'ni mpekuji sekwo oso tongo kakwo'yohwo sohomo olo tongo loso kiko hwasyo anitu hwaso sohune'no fonjokisasyohino mta'angotaho. Ose ulohoningkiji mpehotoho. O'o, kiko mpe'nohini yohoji hmnyo.

²⁷U hwe fihwo kako Anitumo simeho hi'ntnnono muyo'njo sohwo kako wosopayo iloho ihwosi wonano lihwosi johu selihwoso'no u sekwo wosihwano likuji'manji u sekwoe hunofoho. Noho fiwanimno. Kako sekumo yo'mayo tongo sejapososo sekwo hmnimno. Oso tongo hiso'no sekwo huno pi'ningo syafisyikutoho. O'o, sekwo toho'nohini hmnimno. ²⁸I oso'no hwe fihwo kako sekumo ole seloso, Olo tongo loso hwasyo anitumne'no fonjokisahumalofo mta'angofoho. Ose selihwosi, Ngko manimnehono selihwoso'no sekwo oso hwe huhwo sohwoe huno somne'no huno syafisyikui noningkutoho. ²⁹Hwapingoso sekwo huno ole seyohoho, Ngko olo yahu loso nime'manji nje honingkano wonyo mmo'nonehoho. Huno ose ko seisoso oso hwe sohwo kako sekumo hungkuno seliso so'no kako ole syofisyalofoho. Olo yahu hiloso nimeso ngko hwasyo anitumo hopa iningkowalokweno. Oso a'amu huhwo sohwo kako huno ose syofisyalofoho. Oso'no sekwo oso yahuso noningkutoho. I oso'no nom'ne a'amufe huno somta'ango somne'no nakwo honingkano somo hano pitofonesyalokwofoso wopingo'maho. Oso'no nakwo yo'mayo yahu nasoso'no a'amu ole nalifitnoho, Oso yahinoso wonyofoho. Ose nalifitnohontani yo'mayo yahu so'no nom'ne a'amu somo mulohonanehwono. ³⁰Ngko Anitumo wosopayo'ne isamoyoka uli'mo noni'me'no nom'ne a'amu sohwo kako ngkimo oso honingkanoso wonyofoho eso peho'no wantimontolo.

³¹Oseso sekwo nonyo wosopayo wonano yo'mayo yahino uyano likuji'manji sekwo simo'mo huno ole fisafihupmno. Yo'mayo imeso ngko Anituye simeho wopingo umokumontaho. Sekwo oso hiso'no huno kaki'no syafisyikui sekwo yo'mayo Anituye yofe ho'nomayo'ne fiyikuno. ³²Sekwo soku sekwo a'amu Juta so'nji a'amu temtitofe kengo so'nji a'amu Anitumo iningkawowo'ningkohofe so'ntnne'no huno fisafihupmno. Sekwo yo'mayo iwo'ningkohofe somo seningka'fijo'manji hofikoe honingkano wonyo ifijo so'no sekwo oso homo somo ikutoho. ³³Ngko huhwo'niye yahinoso oso pa'nyofoho. A'amu hofikoe simeho wopingo umo'none'enji ngko yo'mayo wopingoso iwo'ningkohefoho. Yo'mayo ngkimo nifo'mayo syoho osomnohini miyalokuyohono. O'o, a'amu pi'ningo engo somo wopingo ulohofe'neso syoho yalokweno. Hwapingoso a'amu hofiko Anitumo iningka'fitne'enji ngko yo'mayoso yalokweno.

11 ¹Sekwo ngkimo nohonimno. Kilaisiye yahinomo iningkowalokwe hopaso sekwo ngkimo tifi nningkaptmno.

**Moya'mi sofa hofiko Anitumne'no uhu'mokukuji hofiko
hofikoe mnokinoso ufehu'mokohinantifeho.**

²Sekwo ngkine'no huno syanifisiyo'nontifi oso hungkuno nto sejammentohe somo sekwo hofiyo iningkowalokwofo. Oso'no ngko sekwoe yofe ho'nomalokweno. ³I oso'no sekwo olo nje hungkuno loso'no huno waseyono. Kilaisiye mnokino engoso Anituyoho. U nakwo a'amu hwahoponjo hn'nwi hwe hopi'nonohino sohwna'niye mnokino engoso Kilaisiyoho. Oso pa'nyoso hwoya'mi sofafe mnokino engoso huhwafoho. ⁴Oso'no a'amu fihwo kako Anituye hungkuno a'amumo ulihwosi kako Mphumo jomo uloso sohwo kako kakoe mnokino manji'mofo so'nji lohofoso'manji kako wonimango unimontonoho. Sekwo a'amu Koulin sopo humalofo soku sekwo ole liwo'ningkohofi, A'amu mnokino manji'mofo'njo sohwo kako nom'nehumo enjwa'mo humunyo hweho. ⁵A'mu fisi kako mnokino manji'mofo ane lohofoso'manji kako a'amumo Anituye hungkuno ulihwosi Mphumo jomo uloso'manji kako wonimango unono. Hofiko kakimo mnokino manji'mofo ane simo uhwoninkuji a'amu hofiko ole wolantifeho, Olo a'mu losi kako wonimango unono. Kako yokumpohn'nyiyoho. Hwe sohwa hofiko mnokino manji'mofo momanji'mo'nyo iwo'ningkohofa pa'nyiyoho. Oso'no kako hwoya'mi hwa'nte sofafe mijiyi hm'niwo'ningkohofa pa'nyo hm'nniyoho. ⁶U a'mu fisi kako kakoe mnokinomo hwapife mopa'nyosimo a'amu nuhwoninkuji ole wolantifeho. Oso a'amu kako hwehumo enjwa'mo mohumuyoho. Kakoe yokumpohn'nyoso yakolo'nniyoho. Oso a'musi kako kakoe mijiyoso hwe sohwafe mijiyi hopa tifo wahm'nono. U kako oso a'musi kako mijiyi tifo so'no ngkilaho loso'manji e'wano kako nom'ne a'amu'nji Anitumne'no uhu'mokufijo so'no kakoe mijiyi somo hwapife wopa'nono. ⁷Anitu sohwo kako Hwe Engo ne hweho. Kako nom'nehumo enjwa'mo mohumunyo hweho. Osohwo kako hwe hwahoponjo sohwna'nimo kako pa'nyo mti'mokumentisofoho. Oso'no nakwo hwe sohwna'ni nakwoe mnokino somo nopo'ningkuhwaloho. I oso'no moya'mi sofa hofiko hwehwamo enjwa'mo humalofo. Oso'no hwoya'mi sofa hofiko hofikoe hwehwafe yofe ho'nomayo'ne hofikoe mnokino somo wopa'nife.

⁸Hwapingoso hohonta Anitu kako hwe mti'mokumentisoso ape mta'ni yafo manto mti'mokumentiso'maho. O'o, kako hwehumta'ni yafo anga'no manto ape mti'mokumentisofoho. ⁹Anitu kako apeso hwehwamo ufo'mayo'ne mti'mokumentisofoho. ¹⁰Oseso moya'mi sofa hofiko hofikoe hwehwamo enjwa'mo humalofo sofa hofiko oso hiso'no a'amu ahwomomjo somo utihwayo'neso hofikoe mnokino somo wopa'nife. ¹¹I oso'no nakwo Anitumo simo hwe uyiwo'ningkuhwone hn'nwi

nakwo hwe sohwo'nohohini yo'mayo iyoso'no hopo'maho. I hwoya'mi sofamnohohini yo'mayo iyoso'no hopo'maho. O'o, ose'maho. Hwe moya'mi nakwo nem'no majoku'nontani yokumpohn'nyo sosofito'nontani Anituye yahino afa'no afa'no iwo'ningkuhwono. ¹²Simo'mo Anitu kako hwe sohwoe yafopemanto ape mti'mokumentisofoho. I olohonta ape sofa hofiko hwomu aswo mawo'ningkohoho so'no Anitu kako hwomu afepe simehomo mti'mokuwo'ningkohoho. I oso hiso'no hwe hwoya'mi yo'mayo hopi'nonohinosa Anitu kako hwapingo hweho.

¹³⁻¹⁵Nakwoe yahinoso olenoho. Hwe fihwo kako kakoe mijiyo sawemo engoso mahm'nyoso oso wopingo'maho. I hwoya'mi sofa hofikoe mijiyo sawemo engoso oso wopingofoho. Hofikoe wokosofoho. Oso mijiyo sawemoso Anitu kako hofikoe mnokinomo ifehu'mokosyohumayo'ne uyimentisofoho. ¹⁶Oso'no sekwo huno olo so'no fisyafihupmno. A'mu fisi kako Mpohwo Anitumo jomo ujo'ne tajo ango somo syuhwosi kakoe mnokinomo hwapife mopa'nyo'njo iyoso oso wopingotaho. O'o, wonyofoho liwo'ningkuhwonefoho.

**A'amu Kouliniso hofiko Kilaisimne'no syafisiyo'ne
honiyo'nji wosopayo'nji nimentohoho sohonta hofiko yahino
wopingo somo nto'no miningkammentohofoho.**

¹⁷Jisas nakwoe wonyomne'no pe'nimentiso so'no syafisiyo'ne uhu'mingo so'no honingkano hungkuno waselimonne'no yohono. Ngko ole maselimnehono, Sekwo Anitumne'no nuhu'mokontifi sekwo Anitu kakine'no hwomtame ulohoho yahinoso wopingo yalokwofo. Ose maselimnehono. O'o, sekwo yahino wonyo yalokwofo. Sekwo yahino wonyo yalokwofo so'no sekwo mihu'mokiyo'njo yontifijontentesi oso wopingo'nesohilo. ¹⁸Ole upa'nimalefoho. Sekwo nuhu'mokontifi sekwoe huno kengo kengo so'nji husilo husilofa lohofalokwofo. Simoho afa minyofoho. Ngko oso hungkunoso upa'nimale so'no ngko huno ole syofisyalokweno. Olo hungkuno loso ne'njofoho syofisyalokweno. ¹⁹Sekwo husilo husilofa lohofalokwofo so'no a'amu Anituye hungkuno ne somo tifi iningkawalokwofo so'no utihwa'nyopo uhwonantanoho. Oso wopingofoho. I oso'no sekwo simoho afa minyo'njo ikuji Anitumne'no uhu'mokufijoso oso wonyofoho. ²⁰Jisas kako sekwoe wonyomne'no poyo imo'nimentiso so'no huno syafisiyo'ne nuhu'mokontifi wopayo nonontifi sekwo nto'no mohumulofa. O'o, sekwo Kilaisimne'no mosyofisyalokuyohoho. Sekwo wopayo siki nalokwofo. ²¹Ou, sekwo nuhu'mokontifi sekwo anga'no anga'nohino soku sekwo sekwoe wosopayo nomotoswapontifi sekwo nom'ne a'amu somne'no huno monosyafihu'nyo'njo yalokwofo. Fehohnjoso mijo nilohofalokwofo. I oso'no a'amu fehohnjoso hofiko wosopayo'no umofonyo iyoso'no mijoho engo uyalofoho. ²²Sekwo oso a'amu hisomo wopayo muyo'njo

peho'no yalokwofo. Sekwo Anituye a'amu homo somo simeho muyaloku liyohofo. Sekwo hofikimo wonimango ifisyimofalokwofo. U, sekwo wosopayo engo wonano likuji sekwo sekwoe angomo humafikuji hmnimno. Sekwo Anituye tajo ango somo peho'no motoswapohofu. I oso'no ngko peho hungkuno selimnehono. U, ngko sekwoe yofe woho'nosema'monntaho. O'o, nihu'no awonoho. Oso hiso'no ngko sekwoe yofeso moho'nosema'monnohono.

Nakwoe hwe engo Jisas kakoe inomokomoyo oso hwamo kakoe honiyo'nji a'apaho'nji uyimentisofoho.

(Matiyu 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20)

²³Ngko olo hungkuno Jisas ntapmmentiso loso nto selimentohefoho. Oso sikuno homo somo Jutas kako mango sohwafe ahomo Jisasimo ho'nahumentiso sikuno homo somo Jisas kako wopayo nomanto ²⁴Anitumo isamoyoka ulonto oso wosopayo hiso kutikujolo lohofonto kakoe inomokomoyo sohwafo nuyonto ulimento, Olo wosopayo loso nje a'apahofoho. Ngko sekumo sefo'mayo'ne sejopalokweno. Olo ngko sekwo'nji humanji yo'mayo selohofalokwe loso sekwo hwangku huno syanifohupitne'enji selohofalokweno. Hwangku sekwo olo hopa ne'no ikujo. Ose ulahoningki nimentohofoho. ²⁵Oso wopayoso moi'wo nosojwaofahoningkofi Jisas kako oso noswano ipisayo mijo'njoso nomanto nuyonto ulimento, Olo ipisayo mijolo nje honiyofoho. Ngko sekwo Anitu'nji makotiku'nyo'ne yahino songo so'no nje honiyo usihuma'monnoho. Hwangku sekwo nje poyo pe'nyo so'no syanifisyikujolo sekwo olo pa'nyoso ne'no ikujo. Ose ulimentisofoho. ²⁶Ihwoni. Oso wopayo'nji mijo'nji nyo'ne yahino Kilais nejapmmentisoso sekwo ole lutihwalokwofo. Jisas nakwoe wonyomne'no poyo pe'nimentiso so'no nakumo huno nafohotofo'nefoho. Nakwo ose yontaningkuhwasi a'amu nom'neso nonahoningkujolo hofiko Jisas nakumne'no poyo pe'nimentiso so'no huno wotipemantifeho. Sekwo oso yahinoso ne'no mjimiwentaningkujolo Jisas kako asomo noponefoho.

A'amu fiso hofiko Kilaisiye a'apaho'nji honiyo'nji siki nifijoso hofikoe honingkanono wonyofoho.

²⁷Kilais oso yahino nejapmmentiso so'no olo so'no huno wonayono. A'amu fihwo kako Kilaisiye simeho wopingo mumokiyo'njo yoso sohwo kako Kilaisiye a'apaho'nji honiyo'nji siki nososohwo kako Kilaisiye yahino losomo wonyo imokalofoho. Ose yososo'no kakimo tango engo u'malofoho. ²⁸Oseso a'amu fihwo kako Kilaisiye a'apaho'nji honiyo'nji wanimo lihwosi simo'mo kako kakoe simeho huno osomo nto'no syafihu'ningkuhwosi into'nohino imo'ningkuhwoso'no wanono. ²⁹Hwapingoso a'amu fihwo kako hwe engo Jisas nakumne'no poyo

pe'nimentiso so'no huno nto'no muyo'njo sohwo kako Kilaisiye a'apaho'nji honiyo'nji siki nososohumo Anitu kako oso a'amu huhwo sohwoe yahino wonyo somne'no tohino uyimontonoho. ³⁰ Sekwo oso yahino iwo'ningkohoho so'no hwe moya'mi pi'ningo hofiko sekwo'nji humaloho fehohnjoso yokumpohn'nyo anefoho. Fehohnjo mnokino'njofoho. Fehohnjoso hofiko poyo nto pe'nimentohofoho. ³¹ U sekwo sekwoe honingkano somne'no huno nto'no syafihu'ningkuji nontifijontentesi u oso tohino hiso sekwo momafikutnnesohilo. ³² I oso'no Anitu kako nakwoe wonyo so'no huno syafisyihwosi kako nakumo tohino nejape'manji kako nakwo kakoe mehomi hn'nwiye honingkano somo nto'no imofonehwojalofoho. Anitu ose yoso'manji hwangku sohonta a'amu pi'ningo engoso hofikimo tikanomo mihwajoso sohonta nakwo tohino momanefoho.

³³ U sekwo nje a'amu soku, sekwo wopayo ningkuji Kilaisiye a'apaho'nji honiyo'nji wonano likuji sekwo nom'ne a'amu anga'no anga'nohino osomne'no hontohumafikuji hofiko hopi'nono nto uhu'mokukujo'no osohonta sekwo wopayo'nji mijo'nji hmnomafikuno. ³⁴ U a'amu fihwo kako mijoho uyihwoso'no kako kakoe ango'mo simo'mo wanimontonoho. Tifi kako sekwo'nji humahwosi wanimontonoho. Sekwo Kilaisiye honiyo'nji a'apaho'nji nifijo so'no uhu'mokiyo yahino so'no tango mapitnnoho.

Hungkuno fehohnjoso mokosyohumaleno. Hwangku ngko sekwoe angopo se'mahm'mo wolosetihwamonnoho.

**Anituye Towahuno Wopingo sohwo kako yo'mayo syoho
nakumo nejapiwo'ningkiso so'ne hungkunofoho.**

12 ¹ Nje a'amu soku, sekwo yo'mayo syoho Anituye Towahuno Wopingo nejapiwo'ningkiso so'no sekwo huno nto'no mosyafisiyoso wopingo'maho. ² Sekwo huno seyohoho. Hohonta sekwo Anitu ne sohomo simeho mummentohoho sohonta oso hohosohonta Seten kako hwasyo anitu, ne ane, songo ne'no mohumanyo'njo sohwoepono ipesemotamentiso sohomo sekwo tifi iningkamentohofoho. Kako sekumo aho yokumpohn'nyo kesemokosyohumamojofoho. ³ Oso hohosohonta yo'mayo Anituye Towahuno sohwo kakoe mehomi hn'nimo nejapiwo'ningkiso so'no sekwo huno maseimojofoho. I oso'no olohonta sekwo huno nto'no waseyono. A'amu Anituye Towahuno Wopingo hi'njo sohwo kako Anitu kakoe Towahuno somta'ni hungkuno mawo'ningkiso sohwo kako Jisasimne'no sifajo malonehoho. I a'amu kako Jisasiye Towahuno ane sohwo kako Jisasimo ole mulonehoho. Kiko nje Hwe Engo ne hwosoho. Ose mulonehoho.

⁴ Anituye Towahuno Wopingo syoho kengo kengo nejapiwo'ningkiso sohwo kako Towahuno kenga'nohino hweho. ⁵ Oso syoho kengo kengo

iwo'ningkuhwoneso Anitu kako anga'nohino humaso sohune'no iwo'ningkuhwonefoho. ⁶Anituye syoho iyo so'ne yahinoso kengo kengo weho. I oso'no Anitu kako anga'nohino sohwo kako oso syoho homo somne'no yokumpohn'nyo nejapiwo'ningkiso hweho. ⁷Anituye Towahuno Wopingo sohwo kako kakoe yokumpohn'nyo kengo kengoso a'amu anga'no anga'nohino hn'nimo nejapiwo'ningkisofoho. Oso yokumpohn'nyo hiso'nji fo'mo fo'mo loho'nontaningkuhwasi a'amu hofiko nonahoningkuji hofiko Anituye yokumpohn'nyo somo wonehonantifeho. ⁸Anituye Towahuno Wopingo sohwo kako a'amu anga'no anga'nohinomo nto'no uyimontonoho. A'amu fihumo kakoe yokumpohn'nyo uyahoningkuhwosi oso a'amu huhwo sohwo kako nom'ne a'amu somo kako huno wopingo Anitu mta'angoso utihwamontonoho. Anituye Towahuno anga'nohino huhwo sohwo kako nom'ne a'amu sohomo kakoe yokumpohn'nyo uyahoningkuhwosi oso hwe huhwo sohwo kako hungkuno hiyaso wo'mojo Anitu mta'angoso a'amu somo ulimontonoho. ⁹Oso Towahuno anga'nohino huhwo sohwo kako nom'nehumo kakoe yokumpohn'nyo uyahoningkuhwosi oso hwe huhwo sohomo Anitu kako yo'mayo yoneso'no huno uyososo hwe huhwo sohwo kako simeho hi'ntnnono uyihwosi walimontonoho. Ne u'mofapmmontonoho. Nom'nehumo oso Towahuno anga'nohino huhwo sohwo kakoe yokumpohn'nyo uyahoningkuhwosi oso hwe huhwo sohwo kako nom'ne a'amu mnokino'njo somo wopingo umokumontonoho. ¹⁰Nom'nihwo kako oso Towahuno sohwoe yokumpohn'nyoso nomahwosi yo'mayo wopingo kengo a'amu hofiko miwo'ningkiyohofoso Anituye yokumpohn'nyo itihwayo'ne uyimontonoho. Nom'nehwo kako Anituye yokumpohn'nyo nomahwosi kako hungkuno wopingo Anituye huno mta'ni nomahwosi kako a'amu somo wolutihwamontonoho. Nom'nihwo kako Anituye yokumpohn'nyo nomahwosi kako yo'mayo hungkuno upa'niwo'ningkiso so'no yo'mayo imo'niwo'ningkiso so'no kako ole walimontonoho. Oloso Anituye Towahuno mta'angofoho. Oloso towahuno wonyo somta'angofoho. Ose walimontonoho. Nom'nihwo kako Anituye yokumpohn'nyo nomahwosi kako a'amu kengo kengo sofe hungkuno kako huno muyososo walimontonoho. Nom'nihwo kako Anituye yokumpohn'nyo nomahwosi kako hungkuno kengo kengoso nupa'ningkuhwosi oso hungkuno hiso kako huno ko muyahoningkuhwosi kako neso walimontonoho. ¹¹Oso Towahuno anga'nohino huhwo sohwo kako oso yokumpohn'nyo kengo kengoso nakwo a'amu anga'no anga'nohino hn'nimo nejapiwo'ningkisofoho. Kako kakoe huno mta'nnohini nejapiwo'ningkisofoho.

**Nakwo Anituye a'amu hopi'nonohino hn'nwi
nakwo Kilaisiye a'apaho'nwoho.**

¹²Oso yokumpohn'nyo kengo kengo Anituye Towahuno nejapiwo'ningkiso so'no nakwo nakwoe a'apahomne'no pahnnimo

hungkunoso huno waseyono. A'amufe a'apahoso ne anga'nohino wo'nnyofoho. A'apaho kenga'nohino ko hiso simano sife simeho yo'mayo hiso Anitu kako ho'nahinyofoho. Oso pa'nyoso nakwo Kilaisimo iningkawowo'ningkuhwone hn'nwi nakwo humalohwono. ¹³Ihwoni. A'amu Juta hn'nnonji a'amu temtitofo kengo hn'nnonji a'amu syoho ulohofiyi so'nji a'amu sikinjo sikunonji nakwo hopi'nonohino hn'nwi Anitu kakoe Towahuno Wopingo sohwo nonemanto kako nakumo a'apaho anga'nohini nemokalofoho. Oso Anituye Towahuno Wopingo huhwo sohwo kako nakwo anga'no anga'nohino hn'nimo nehumanto kako mijolimo hopa imo'ningkahoningki nakwo mijo homo somo nontani nakwo a'apaho anga'nohino'nji'nwoho.

¹⁴Nakwoe a'apaho somne'no nakwo huno nayohoho. Nakwo sife'nohini'maho. O'o, nakwo timo simano sife aho yo'mayo hn'nji'nwoho.

¹⁵Nakwoe sife sohwo ole walimontolaho. Yo'mayo syoho aho sohwo iwo'ningkisoso ngko mimnehono. Oso'no ngko olo a'apaho loso uliko'ma'mo. Ose ulihwosi a'apaho hiso uliko'ma'montolaho. O'o oso siki hungkunofoho. Sife sohwo a'apaho loso fehohnjo hweho.

¹⁶Nakwoe haloho sohwo ole walimontolaho. Ngko timo hwoni'maho. Oso'no ngko olo a'apaho loso fehohnjo'maho. Oso siki hungkunofoho. Oso haloho huhwo sohwo kako a'apaho loso fehohnjo hweho. ¹⁷I nakwoe a'apaho timo'nohini'manji nakwo yo'mayo hungkuno somo pipi upo'nanehwono. I nakwoe a'apaho haholo'nohino'manji nakwo yo'mayo akinoso pipi wonewa'mtolo. ¹⁸Nakwoe a'apahoso ose'maho. O'o, Anitu kako nakwoe a'apaho so'no sife aho timo mnokino oso yo'mayo hopi'nonohino so'no huno anga'nohino nano mtitofonto kako ne anga'nohino mti'mokumentisofoho. ¹⁹Nakwoe a'apahoso timo'nohini'manji i a'apaho'maho. O'o, timofoho. Ose'manji a'apaho neso mti'mto. ²⁰O'o, ose'maho. A'apaho fehohnjoso pi'ningofoho. I oso'no a'apaho neso anga'nohinofoho. Oso pa'nyoso nakwo Kilaisimo iningkawowo'ningkuhwone hn'nwi nakwo Anitumne'no syoho kengo kengo iwo'ningkuhwoneso nakwoe neso anga'nohino'nji'nwoho.

²¹U timo sohwo kako aho sohomo ole mulonehoho. U, kiko mohumayo'manji ngko anga'nohino sohwo'ni ngko nto'nohini wohumamonnoho. U, mnokino huhwo kako sife sohomo ole mulonehoho, U, kiko mohumayo'manji i ngko anga'nohino sohwo'ni nto'nohini wohumamonnoho. ²²O'o, awonoho. A'apaho fehohnjo so'no nakwo huno ole syafisyiwo'ningkuhwono, Yokumpohn'nyo anefoho. I nakwo huno ose ko syofisyihwasi nakwo oso yo'mayoso ane'njontentesi nakwoe humayoso nto'nohinosohi'maho. ²³I nakwoe a'apaho fehohnjo so'no huno ole syafisyiwo'ningkuhwono, Wonyo we'efoho. Lontani nakwo noimo kame nikuyoho wokoso oso yo'mayoso ufotofiwo'ningkuhwono. I nakwoe a'apaho fehohnjo a'amu hofiko timo nahonifijoso wonimango

nanonehontani nakwo hiyaso ekojisosyohumalohwono. ²⁴I nakwoe a'apaho fehohnjoso oso wopingofoho. Utihwa'nyopo weho. Anitu kako nakwoe a'apaho mti'mokumentiso sohonta a'apaho fehohnjoso ole lososo, Ngko yo'mingohwoni'maho ose loso sohomo Anitu kako syoho engo uyimontonoho. ²⁵Hwapingoso nakwoe a'apahoso mtihupo mtihupe loho'ningkuhwoloho. O'o, a'apaho fehohnjo somo fo'mo fo'ma'nyo afa'no afa'no woloho'ningkuhwano. ²⁶I oseso a'apaho fehohnjo somo tohino umnososo so'no a'apaho hopi'nonohino homo somo tohino huhwo sohwo ufehu'mokahumontonoho. A'amu fihwo kako jije a'apaho fehohnjo so'no wopingo hwosoho kilihwoso'no jije a'apaho hopi'nono simonyo uyimontonoho.

²⁷Ngko oso hungkuno hopi'nonohino selalokwe hiso'no sekwo huno fisyafihupmno. Sekwo Kilaisiye a'apaho kuyoho. Sekwo anga'no anga'nohino soku Kilaisiye a'apaho fehohnjo kuyoho. ²⁸Oso a'apahomjo hungkuno yolohoso olenoho. Anitu kako a'amu kakine'no simeho uyiwo'ningkohoho somo syoho kengo kengo kengo uyiwo'ningkisofoho. Simo'mjo syohoso a'amu Anituye hungkuno liku'mofo (*apousel*) syoho'njofoho. Osopo a'amu Anitu hungkuno uyahoningki nom'ne a'amu somo uliwo'ningkisofoho. Osopo a'amu Anituye hungkuno lutihwawo'ningkohofofoho. Osofeponjoso a'amu hofiko yo'mayo wopingo a'amu hofiko miwo'ningkiyohofoso itihwawo'ingkohofofoho. Osofeponjoso hofiko a'amu mnokino'njo somo wopingo umokuwo'ningkohofofoho. Nom'neso a'amu simeho tango'njo somo ufo'mawo'ningkohofofoho. Nom'neso a'amu syoho kengo kengo'njofe hungkuno hofiko huno muyo'njoso liwo'ningkohofofoho. ²⁹Sekwo huno pipi seyohoho. Anitu kako nakwo a'amu hopi'nonohino hn'nimo kakoe hungkunoso liku'mofo syoho nejapmmentisotaho. A'amu hopi'nonohino hn'nimo Anitu kakoe hungkuno kakoe huno mta'ni uyahoningki ujo'ne syoho nejapmmentisotaho. A'amu hopi'nonohino hn'nimo Anitu kakoe hungkuno a'amu somo lutihwayo syohoso nejapmmentisotaho. Anitu kako a'amu hopi'nonohino hn'nimo yo'mayo wopingo a'amu miwo'ningkiyohofoso itihwayo'ne syoho nejapmmentisotaho. ³⁰U Anitu a'amu hopi'nonohino hn'nimo a'amu mnokino'njo somo wopingo umokiyo'ne syohoso nejapmmentisotaho. U, Anitu kako a'amu hopi'nonohino hn'nimo hungkuno nakwo huno monayo'njoso jo'ne syoho nejapmmentisotaho. I Anitu kako a'amu hopi'nonohino hn'nimo hungkuno kengo kengoso iwolo'mokajo'ne syohoso nejapmmentisotaho. O'o, oso'ne'maho. Anitu kako a'amu anga'no anga'nohino hn'nimo kakoe syohoso anga'no anga'no nejapiwo'ningkisofoho. ³¹I oso'no sekwo oso syoho Anituye Towahuno nejapiwo'ningkiso syoho hwofilo'nnyo so'no sekwo hohayo jafikuji fitipemapmno. Yo'mayo syoho hwofilo'nnyoso tipemafikujo'no ngko oso syoho iyo so'ne honingkano wonyoangkafoso wosetihwamne'no yohono.

A'amu nom'ne so'nji simeho unyo yahino neso olenoho.

13 ¹Ngko a'amufe hungkuno kengo kengo so'nji a'amu ahwomomjo sohwife hungkuno'njo ko huhwo'ni ngko oso a'amu homo somo simeho muyiwo'ningkiyohe'manji oso ngko hofikimo yo'mayo hungkuno uliwo'ningkoheso sikinjofoho. Ahwomo yokino fonjahoningkofi yoka ho'niwo'ningkiso pa'nyo hwo'nyoho. ²Anituye Towahuno sohwo kako hungkuno Anituye huno mta'ni ujo'ne syoho ko ntopahoningki Anituye hungkuno hiyaso'mo wo'mojoso huno ko niyahoningki yo'mayo hwahoponjo huno hopi'nonohino hiyaso wo'mojo so'no huno ko niyahoningki ngko nom'ne a'amu somo simeho muyiwo'ningkiyohe'manji u ngko yo'mingohwoni'maho. Ngko Anitumo simeho hi'ntnnono uyiwo'ningkohe sohwo'ni ngko oso hwofiki'nyo nongkumo ole ulime, Kiko kengo nampo filohofayo ulimeso oso hwofiki'nyo huhwo sohwo kako ko uhwoso'no ngko nom'ne a'amu somo simeho muyiwo'ningkiyohe hwo'ni'manji Anitu nonohoningkuhwosi jije syohoso ne ane hwosoho wantimontonoho. ³I ngko nje ho'yango hopi'nonohinoso a'amu umofonyo iwo'ningkohoho somo ko uyonji ngko nom'ne a'amu somo Anituye hungkuno lutihwayo so'ne a'amu kengo sohwa ngkimo poyo wokumokantane'no ihwono ntahoningkuji ngko wopingofoho ko ulimeso u ngko nom'ne a'amu somo simeho muyiwo'ningkiyohe'ne'manji Anitu kako ngkine'no huno wopingo syanifisyonehoho.

⁴A'amu kako nom'ne a'amu somo simeho nehopi uyiwo'ningkiso sohwo kako olo yahino lomo uningkamontonoho. A'amu fihwo kakimo wonyo ulohofoso so'no kakoe simehoso tohino komo'no mumnonehoho. O'o, kako oso a'amu huhwo sohomo wopingo uloho'montonoho. Oso a'amu huhwo sohwo kako nom'ne a'amufe yo'mayo ho'yango so'nji yofe wopingo so'nji hi ko umo'ningkahoningki kako oso a'amu huhwo sohumne'no simeho tohino mumnonehoho. Kako yo'mayo wopingo iwo'ningkiso so'no kako kakoe yofe ho'noma'nyo'ne nom'ne a'amu somo mulonehoho. ⁵A'amu kako nom'ne a'amu somo simeho nehopi uyiwo'ningkiso sohwo kako nom'ne a'amu somne'no yokumpohn'nyo yahino ane'njo hweho. Huno kakine'nohini mosyafihu'niyonto kakoe simeho wopingo imokinyo'ne huno mosyafisyiwo'ningkiyohoho. Kakoe yo'mayo somo aho yokumpohn'nyo mokemokosyohumanehoho. O'o nom'ni hwamo umontonoho. Kako nom'ne somo simeho wonyo mmo'nonehoho. A'amu nom'neso hofiko kakimo wonyo ulohofoso so'no kako oso wonyo homo somo aku ulohoho so'no kako huno mosyafisyonehoho. ⁶Kako yahino wonyo somo uhwononte so'no kakoe simehoso wopingo mumo'niwo'ningkiyohoho. O'o, awonoho. Kako Anituye yahino wopingo osomnohini uhwononto kakoe simehoso wopingo umo'niwo'ningkisofoho. ⁷Kiko nom'ne a'amu sohwo simeho nehopi uyiwo'ningkino'manji u hofiko kikimo wonyo kilohofikujo'no

kiko oso tango hiso nomahoji simeho pompengo'nji wohumamonnoho. Nom'ne a'amu somne'no yo'mayo yahino wonyo so'ne ko upa'ningkohoji kiko oso a'amu somo simeho hi'ntnnono ne'no uyohoji oso a'amu somne'no huno wopingo wosyafihu'monnoho. A'amu huhwo sohwa hofiko piwahupijo'manji kiko nusikwajiyo'eno. O'o, kiko hofikimo nulikafohoji honingkano wopingo tipemayo'ne kiko ufo'ma'monnoho. Hofiko kikimo wonyo kilohofikujo'no kiko hiyaso mohumuhnnohino. O'o, kiko yokumpohn'nyo ito'ningkohoji yokumpohn'nyo waloho'monnoho.

⁸Anitu kako a'amu somo hungkuno uyahoningki ujo'ne syohoso moi'wo imo'nonefoho. Hungkuno mampaho kengo kengo'nji nakwo mupa'nyo'njo oso hungkuno ujo'ne syohoso moi'wo imo'nonefoho. Yo'mayo huno hiyaso'mo tipemayo'ne syohoso moi'wo imo'nonefoho. Oso hohosohonta Anituye Towahuno sohwo kakoe yokumpohn'nyo oso syoho homo somne'no apa'no monejaponehoho. I oso'no anga'nohino ne'no nowentihwoneso olenoho, simeho uyo yahinofoho. ⁹I olohonta Anituye Towahuno kako kakoe yokumpohn'nyo nejopahoningki nakwo hungkuno Anituye huno mta'ni ko lasoso nakwo yo'mayo hopi'nonohinoso huno monayo'nji'nwoho. O'o huno fehohnjoso weho. ¹⁰Hwangku sohonta Jisas Kilais yo'mayo huno hwapingo'njo sohwo kako asomo poso sohonta nakwoe huno tifoso nohumpenefoho. Oso hohosohonta yo'mayo hopi'nonohinoso ujo ehontojwasyososo osohonta nakwo yo'mayo so'no huno ito'no ehohosonasyonefoho. ¹¹Hohonta ngko mehomi we'e sohwo'ni humamote sohonta mehomife hungkuno so'nji mehomife huno so'nji mehomife yahinoso imotefoho. Oseso hwangku ngko engo imo'nonji oso mehomi we'efe yahino oso imoteso nihu'nahono ho'nasyonji a'manefe yahino ma'mentohefoho. ¹²Oso pa'nyoso olohonta nakwo Anituye yahino somne'no huno wonaimto yonteso nakwo nehoholofalofoho. I hwangku sohonta ehohosonasyihwoso'no Anitu ne sohomo uhwoningkuhwosi kakoe yahino ne so'no huno nto'no wonayimtonoho. Olohonta ngko Anitu kakine'no huno we'enehwo niyohoho. Olohonta Anitu kako ngkine'no huno uyalokunjo hopaso oso hohosohonta ngko kakine'no huno niyonefoho. ¹³Yahino hufa'u sihune ne'no nowentihwoneso olenoho. Nakwo Anitu kako nehopi humahoeso huno nayoso'ne kakimo tifi iningkayo. Oso'nji yo'mayo Anitu kako yoneso'no hontohumayo. Oso'nji a'amu nom'ne somo simeho uyo. Oso hufa'u sihuneso engolopohamo ne'no nowentihwonefoho. I oso homo somjo yakolo'nnyo anga'nohinoso olenoho. A'amu somo simeho uyo yahinoso yokintahopo weho.

**A'amu somo Anituye Towahuno Wopingo hungkuno
uyahoningki a'amumo ujo'ne syoho'ne hungkunofoho.**

14 ¹Oseso sekwo nom'ne a'amu somo simeho uyo yahino somo womano likuji yokumpohn'nyo fiyoho'nimno. Sekwo nom'ne

a'amu somo simeho muyikuiji sekwo yo'mayo syoho hopi'nono Anituye Towahuno Wopingo mta'ni mayo'ne sekwo huno ne'no syafisyikuiji oso hiso'ne Mpohumo jomo ulimno. I oso syoho hiso nom'ne somo yakolo'nnyoso olenoho. Anitu kakoe huno wopingo kijapososo kiko nom'nihumo filutihwaho. Oso syoho hiso'no sekwo womano likuiji syoho yokumpohn'nyo fiyimno. ²⁻³Hwapingoso a'amu fihwo kako hungkuno Anituye huno mta'ango a'amumo ulahoningki a'amu huhwo sohwa hofikoe hungkuno neso upa'nontifi oso hungkunoso a'amu hofikoe simeho hi'ntnnonohino Anitumo uyalokwofo somo yokumpohn'nyo usofitofalofoho. Kako oso a'amu somo yahino wopingo somo iningkayo'ne hofikimo huno ufohotofalofoho. I oso'nji a'amu simeho tango'njo somo wopingo umokalofoho. I oso'no a'amu fihwo kako Anituye Towahuno mta'ni mampaho kengo kengo liwo'ningkiso sohwo kako oso hungkuno hiso a'amu somo mulalofiyoho. O'o, kako Anitumnohini ulalofoho. Hwapingoso a'amu sohwa hofiko olo hungkuno Anituye Towahuno mta'ango so'no huno muyofoho. Hungkuno hiso hiyaso'mjoso Anituye Towahuno sohwo oso a'amu huhwo sohomo uyalofoho. ⁴A'amu kako mampaho kengo kengo kako huno muyo'njo lalokunjo sohwo kako kakoe simehomnohini yokumpohn'nyo ito'nalofoho. I oso'no a'amu kako hungkuno Anitu mta'ango a'amufe hungkuno ne'njoso ulalokunjo sohwo kako Anituye a'amu ne somo yokumpohn'nyo usofitofalofoho. Oso'no sekwo Anituye Towahuno mta'ni oso hungkuno kengo kengo a'amu huno muyoso'no hi semo'ningkwoloho. O'o sekwo oso hungkuno Anituye huno mta'ango nom'ne a'amumo ujo'ne syoho so'no sekwo hi wasemo'nono. ⁵Sekwo hopi'nonohino soku sekwo mampaho kengo kengo Anituye Towahuno somta'ni mayoso oso wopingofoho. I oso'no ngko oso yahino homo somo nom'ne yakolo'nnyoso sekwo mayo so'no nimo'ningkohoho. Olenoho. Sekwo hopi'nono Anituye Towahuno mta'ni Anituye hungkuno sejapeso sekwo a'amu nom'ne somo ujo so'no nimo'ningkohoho. A'amu kako Anituye Towahuno mta'ni mampaho kengo kengo lihwosi nom'ne a'amu oso hungkuno hiso a'amu Anituye hungkuno uyiwo'ningkohoho somne'no miwolo'moku loso'manji kako oso a'amu homo somo yokumpohn'nyo musosofitofonehoho. Oso'no oso a'amu sohwo kakoe yahinoso monjenoho. I a'amu kako Anituye hungkuno a'amu hopi'nonohino somo ulososo a'amu hopi'nonohinoso hofiko upa'nifijo'manji oso a'amu huhwo sohwoe yahinoso honjenoho. ⁶Oseso, nje a'amu soku, ngko sekumo se'mahm'mo nom'ne a'amufe hungkuno kengo kengo Anituye Towahuno mta'angoso seli'me'no sekwo oso hungkuno homo somo mupa'nyo'njo'manji ngko sekumo pipi sefo'ma'mnehono. O'o, awonoho. I ngko sekwoe hungkuno so'nji yo'mayo hungkuno Anitu ntihwasoso u hungkuno hiyaso'mo wo'mojoso u hungkuno Anituye huno mta'angoso u Anituye hungkuno losetihwayoso

ose selime!no sekwo hofiyo upo'nantifeho. Oso hungkuno hiso wosefo'ma'montonoho.

**Nakwo Anituye hungkuno a'amumo ujosu
nakwoe hungkuno neso wolano.**

⁷Oso pa'nyoso a'amu fihwo kako tompuyo ne ane lontaningkuhwosi a'amu hofiko nupa'ningkuji ole wolantifeho. U oso tompuyoso yoloho neso pehofo lalofoho wolantifeho. ⁸Hohonta a'amu fihwa hofiko ikujoho fongki'nyo'ne yihufo towotowonnyo sofe mampaho pa'nyoso nto'no maho'nyo'manji ikujoho fongki'nyo'ne nto'no esyohumayo so'no huno pipi uyimontolo. Awonoho. ⁹Oso pa'nyoso sekwo nom'ne a'amufe hungkuno a'amu mupa'nyo'njo iwo'ningkohofoso ulifijoso oso sekwoe hungkunoso sikinjofoho. Oso hungkuno homo somjo ne hwapingso hofiko pipi wotipemantifito. O'o, awonoho. Hungkuno hiso ne anefoho. Siki yoka'nohinofoho. ¹⁰U nehopi. Olo hwaho lopo hungkuno kengo kengo wo'nnyoponoho. Oso hungkuno hiso ne ane'njo'maho. O'o ne hi'njofoho. ¹¹I oso'no nakwo Anitumne'no uhu'mokuhwasi hwe fihwo kako ngkimo hungkuno ntoso somne'no hwapingo so'no huno manyo'njo ihwoso'no kako wantimontono, Oso a'amuso kengofoho. Ose ntihwoso'no ngko huhwo'ni ulimonno, Oso a'amu sohwo kako kengo mta'ango hweho. Oso'no nekwo mofomo'nahnnehwoyo. ¹²Oseso, sekwo hoku sekwo Anituye Towahuno somta'ni yo'mayo yahinoso womano likuji sekwo syoho yokumpohn'nyo ikuji mapmno. I oso'no sekwo Anituye Towahuno somta'ni yo'mayo yahinoso Anituye a'amu ne somo yokumpohn'nyo usofitifo'ne mayoso'no sekwo syoho yokumpohn'nyo yoho'ningkuji Anituye hungkuno a'amu nto'no uyo'ne oso yahino hiso mampaho kengo kengo ujo'ne somo yakolo'nnyofoho.

¹³Oseso a'amu fihwo kako mampaho kengo kengo Anituye Towahuno mta'ni liwo'ningkiso'manji oso hwe huhwo sohwo kako nom'ne a'amu somne'no iwolo'mokujo yahino so'no Mpohumo jomo ulono. ¹⁴Ihwoni. Ngko nom'ne hungkuno kengo Anituye Towahuno mta'ango so'nji Anitumo jomo uli'me'no nje huyo'mango sohwo kako hungkuno ulalofoho. I oso'no ngko nje hunoso monnyantonfiyoho. Nje hunoso siki weho. ¹⁵Oseso nakwo pipi yanehwono. Olenoho. Anituye Towahuno kako nom'ne mampaho kengo nejapososo nakwoe huyo'mango oso mampaho so'nji Anitumo jomo ulasoso nakwo nom'ne sikunomo hungkuno nakwoe huno mta'ango Mpohumo jomo ulano. Anituye Towahuno kako ta mampaho kengo'nji nejapososo oso ta hiso Anitumne'no ulasoso ta nom'ne nakwoe huno mta'angoso Mpohumo jomo ulantanoho. ¹⁶U nakwo Anitumne'no uhu'mokuhwasi oso hungkuno iwolo'mokujo yahino hiso nakwo miyo'njo yaso'manji nakwo mampaho kengo Anituye Towahuno mta'ni Anitumo isamoyoka ulasoso u hwe fihwo oso yahino huno muyo sohwo kako

nohumahwosi nakwoe mampaho kengo upa'ningkuhwosi ole malonehoho. Hungkuno nehopeho. O'o, ose malonehoho. Kako nakwoe mampaho kengo upa'ningkuhwosi ole wosyafihu'montonoho. U oso mampahoso kengofoho. Ngko huno maniyohoyohoho. Ose wosyafihu'montonoho. ¹⁷Ihwoni. Kiko mampaho kengo'nji Anitumo isamoyoka ulalokunoso nto'nohinofoho. I anga'nohinoso olenoho. Jije hungkuno kengoso oso hwe huhwo sohumo mufo'manehoho. ¹⁸Ihwoni. Ngko Anituye Towahuno mta'ni mampaho kengo manji sikuno pi'ningo engo somo lonji oso mampaho joso noseyakolofontne'no ngko Anitumo isamoyoka ulalokweno. ¹⁹I oso'no nakwo Anituye tajo anga somo uhu'mokuhwasi ngko Anituye hungkuno tifo nakwoe hungkuno'nji a'amumo lutihwameso hofiko hungkuno homo somo ito'no upa'nifijoso oso wopingofoho. I ngko nom'ne mampaho kengo'nji hungkuno sawemo engo a'amu homo somo ulimeso hofiko mupa'nifitnehefo. Oso'no ngko a'amu'nji nohumahm'mo hungkuno upa'nifitne'entne'no walimonne'no yohono.

²⁰Nje a'amu soku, olo hungkuno mampaho kengo kengo jo'ne selalokwe loso'no sekwo mehomi we'eso ilofiwo'ningkohoho pa'nyoso sekwo ilofikutoho. I mehomi milongoso hofiko honingkano wonyo so'nji huno wonyo so'nji miyiwo'ningkiyohoho. Sekwo oso mehomi honingkano wonyo miyiwo'ningkiyohoho hopa hm'mo'nimno. I oso'no olo hungkuno selalokwe so'no sekwo huno sokafo seyihwoso'no aho yokumpohn'nyo fikesyohumamno. ²¹A'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohoho sohwa ole mti'mokumentohofi,

A'amu Jutaso hofiko nje hungkunomo haloho mapewo'ningkiyohoho so'no ngko nom'ne a'amu kengo mta'ango mampaho kengo'njo sohwa a'amu Jutafepono yokumpohn'nyo mokosyohumayo'ne wolihwajimonnoho.

Hofiko oso a'amu huhwo sohwafe hungkunomo enjwa'mo ko humafikuji hofiko ngkimo moningkapifitnehefo.

Anitu ose ulimentisofoho. ²²Ose mti'mokumentohoho so'no nakwo huno ole nayohoho. Sikuno fehohnjoso Anitu kako mampaho kengo kengo uyiwo'ningkisoso a'amu kakine'nohini iningkawowo'ningkiso oso'nohini'maho. O'o, a'amu Anitu kakine'no miningkayo'njo iwo'ningkohoho oso huhwamo uyiwo'ningkisofoho. Oso'no kako kakoe yokumpohn'nyo hofikimo itihwawo'ningkisofoho. A'amu Anitumo iningkawowo'ningkohofoso hofiko Anituye hungkuno hofikoe hungkuno'nji lutihwentaningkofi uhwonontifi ole liwo'ningkohofi, Olo hungkuno loso wopingofoho. Anitu kako nelalofoho. Ou, Anitu kako hungkuno uyalokusoso hofikimo ufo'mayo'nefoho. I a'amu Anitu kakimo simeho muyo'njo somo oso hungkuno hiso hofikimo mufo'manehoho.

²³Oseso a'amu kako Anituye hungkunomo nto'no miningkayo'njo sohwa kako sekwoe yahino Anitumo hungkuno kengo kengo'njo

jomo ulontaningkuji nose'mahwosi nosehoningkuhwosi kako ole waselimontonoho, Sekwo huno ane hwayo hohnjo kuyoho. ²⁴I oso'no sekwo a'amumo sekwo hungkuno ne'njo Anitu mta'ango hungkuno lutihwoningkuji oso hwe sohwo kako nosehoningkuhwosi u nosepa'ningkuhwosi oso hungkuno hiso oso hwe nongkwoe simeho montimo me hopa wonahmmontonoho. ²⁵Yo'mayo hungkuno wonyo oso hwe sohwo kakoe simeho mo'mo mnawo'nyo so'no huno syafisyihwosi kako ole walimontonoho, Anitu kako nje simeho mo'mo nohonalofoho. Ose lihwosi kako Anitumne'no hwomtame ulohofihwosi kako ole walimontonoho, Anitu kako sekwo'nji nehopi humaho. Kako ose selihwosi kako Anituye yofe woho'noma'montonoho.

Sekwo Anitune'no hwomtame ulohofo yahinoso nto'no fiyimno.

²⁶Oso'no nje a'amu soku ngko sekumo oso hungkuno selohe so'no neso pipilo. Sekwo Anituye yofe ho'nomayo'ne uhu'mingo sopo sekwo hopi'nonohino soku nto'no fesyohumafikuno. A'amu fihwo kako ta walimontonoho. Nom'ne a'amu fihwo kako Anituye iyoswo mta'ango hungkuno yoloho wolosetihwamontonoho. Nom'nihwo kako sekwoe hungkuno ne so'nji hungkuno Anitu uyisoso waselimontonoho. Nom'nehwo kako mampaho kengo Anituye Towahuno mta'angoso waselimontonoho. Oso hungkuno homo somjo a'amu hofiko huno muyo'njo so'no Anituye Towahuno hwe nom'nehumo uyahoningki hungkuno homo somo hungkuno neso yoloho lijwafo'ne hweho. Osohwo kako oso hungkuno hiso neso waselimontonoho. Oso yo'mayo hopi'nonohinoso ikuji sekwo Anituye a'amu ne sokune'no sefo'mayo'ne yokumpohn'nyo sesosofitofonefoho. ²⁷U a'amu fihwa mampaho kengo kengo'nji Anituye Towahuno mta'ango wolano likuji'manji u anga'nohinotaho, hufa'utaho, hufa'u sihunetaho, oso hwa lohofoso nta'noho. Oso hungkuno homo somo hwe simo'mjo sohwo nto losojwaofihwoso'no osopo nom'ne a'amuhwo kako kakoe hungkuno homo somo nto losojwaofihwoso'no osopo nom'nehwo walimontonoho. Oso hungkuno a'amu mupa'nyo'njo somo nom'nihwo kako ne so'no uwolo'mokalimonte hweho. ²⁸Oso hungkuno homo somo a'amu fihwo iwolo'mokujo'ne sohwo mohumentaningkuhwosi'manji ou, oso hopo sopo a'amu hungkuno kengo kengo'njo sohwa hofiko hungkuno malifitnnehofo. O'o, hofiko mampi'nyo wohumantifeho. Hofiko mampi'nyo humafikuji Anitu'nji huno'nohini wosyofisyantifeho. ²⁹I a'amu nom'ne somo Anitu kakoe huno mta'ni kako kakoe hungkuno a'amu ujo'ne uyiwon'ngkisoso a'amu hufa'utaho, hufa'u sihunetaho, oso hwa hofiko woselantifeho. A'amu nom'neso hofiko nohumafikuji Anituye Towahuno sohwo kakoe yokumpohn'nyo uyahoningkuhwosi hungkuno homo somo yano ulofantifeho. Huno ole wosyofisyantife,

Olo hungkuno loso Anitu mta'angotaho. Kengo mta'angotaho. Ose syafisyikui yano ulofantifeho. ³⁰Hwe fihwo kako hungkuno Anitu mta'ango lontaningkuhwosi nom'ne a'amu osohwo kako oso hungkuno homo somo upo'nontohumentaningkuhwosi Anitu kako oso hwe sohumo kakoe hungkuno uyososo walimo lihwoi yahoningkuhwosi oso a'amu kiko hungkuno simo'mo lontijo oso hwosi kiko mampi'nyo fesyohumaho. Oso a'amu tiffinjo huhwo sohwo kako Anituye hungkuno waselono. ³¹Oso yahino anga'no anga'no hiso'no Anitu kako kakoe yokumpohn'nyo sejapihwoso'no sekwo anga'no anga'nohino soku oso syoho hofiyo ikuji a'amu hopi'nonohinoso Anituye huno nto'no nupa'ningkuji sekwo yokumpohn'nyo wosofito'nantifeho. ³²A'amu Anitu kako hungkuno uyiwo'ningkiso oso hwa hofiko oso hungkuno a'amu somo ujo'ne yokumpohn'nyo somo monje uyohohu'mo loso'manji hofiko oso hiso'no hoponoho. Oso yokumpohn'nyo homo somo monje yasyihwosi hungkuno hiso komo'no moi'wo wesejwao'montonoho. Hofiko oso syoho homo somo mokosyohumunyo hwafoho. ³³Anitu kako simeho afa inyo yahinoso hwapingo hweho. A'amu hungkuno lomtnnawe iwo'ningkohoho oso yahinoso Anitu mta'ango'maho. O'o awonoho.

³⁴Nakwo Anituye hwe moya'mi ango'meemjo nakwo Anitune'no uhu'mokuwo'ningkuhwone hn'nwiye uhu'mingo sopo moya'mi sofa mampi'nyo humawo'ningkohoho pa'nyoso sekwo moya'mi sofasi mampi'nyo fesyohumamno. Sekwo hungkuno malifitnnehofo. Hwapingoso Anituye hungkuno ole nalohoho. Moya'mi sofa hofikoe hwehwamo enjwa'mo wohumafe. Oso'no hofiko oso uhu'mingo homo somo momokosyohumafitnnehofo. ³⁵Hungkuno fehohnjo somo moya'mi sofa nupa'nontifi hungkuno neso huno muyo'manji hofiko oso uhu'mingo sopo oso hungkuno hiso'no nolohoningkutoho. O'o, hwangu hofikoe angomo nohumafikuji hofikoe hwehwamo oso hungkuno hiso'no ulohonantifeho. Oso uhu'mingo sopo moya'mi sofa hofiko hungkuno lifijoso wonimango unimontonoho. ³⁶Sekwo oso yahino homo somo miningkayo'njo peho'no yalokwofo. Sekwo huno pipi seyohoho. Sekwo Anituye hungkuno hwapingo'njo kulaho. Sekwo'nohini Anituye hungkuno ma'mentohoho kulaho. Nom'ne a'amuso momaso'netaho. I sekwo hwahopo pawomno.

³⁷A'amu fihwo kako ole loso, Ngko Anituye hungkuno kakoe huno mta'ni a'amumo uliwo'ningkohe hwo'nyoho. Ou, nje hunoso Anituye Towahuno mta'angofoho. Ose loso sohwo kako huno ole wosyafisyono. Ngko Pouli'ni olo hungkuno semti'mokiyalokwe loso Anituye honingkanohungkunofoho. Ose wosyafisyono. Oso hunoso mosyafisiyo'manji kako mango'nohino hweho. ³⁸A'amu fihwo kako olo nje hungkuno lomo hwotoho feso sohumo sekwo kakoe hungkunomo hwotoho hmhmno. ³⁹Oseso, nje a'amu soku, Anitu kako sekumo kakoe hungkuno

sejopalokunjo so'no, sekwo kakoe yahwomehomi hopa emponawotofo soku, hungkuno Anituye huno mta'ni ujo'neso hi wasemo'nono. Sekwo a'amu Anituye Towahuno mta'ango mampaho kengo kengo liwo'ningkohoho somo nopijumofikutoho. ⁴⁰I oso'no ngko olo hungkuno selalokwe loso'no sekwo Anitumne'no uhu'mokuwo'ningkohoho sponjo yahino nto'nohini fiyimno. Sekwo sihufisahufi hungkuno likaofikutoho.

Kilais kako poyo nto pe'nimentiso sohwo apa'no lika'mentisofoho.

15 ¹Nje a'amu soku, ngko Kilais Jisasiye hungkuno wopingo selimentohe so'no sekwoe huno somo apa'no huno wasefohoto'monne'no yohono. Oso hungkuno hiso sekwo nupa'nontifi iningkawentifi olohonta sekwo yokumpohn'nyo lohokwofo. ²Oso hungkuno upa'nimentohoho somo sekwo tifi ne'no iningkakuji aho yokumpohn'nyo kemokosyohumafikujo'no Anitu kako sekumo asomo setimahwoso'no sekwo ahwomomo wohumantifeho. I oso'no sekwo oso hungkuno homo somo sekwo simeho hi'ntnnono uyalokwofoso ne ane'manji Anitu kako asomo mosetimanehoho.

³Ngko oso hungkuno hiso nom'ne hungkuno hopi'nonohino somo hwofilo'nyoso nupa'nonji sejapmentohefoho. Oso hungkuno hiso olenoho. Hohonta a'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohoho sohwa hofiko Kilais kako nakwoe wonyo'ne poyo pe'none so'no mti'mokontifi nalimentohofofoho. Oso mti'mokumentohofoso ne imo'nimentisofoho. ⁴Jisas kako poyo pe'ningkahoningki hofiko sokimomo ho'nahumentohofofoho. Hohonta a'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohoho sohwa ole mti'mokumentohofi, Kilais kako poyo pe'ningkuhwosi sikuno hufa'u sihune imo'ningkuhwoso'no apa'no songo likafonefoho limentohofofoho. Oso limentohofoso ne imo'ningkahoningki Kilais kako nolikafonto ⁵hwangku kako Pitamo u'ma'mentisofoho. Tifi sohonta kako kakoe inomokomoyo hopi'nonohino sohwo u'ma'mentisofoho. ⁶Nom'ne sohonta a'amu Kilais kakine'no iningkamontofoso hofiko nuhu'mokontifi humentaningkofi Kilais kako hofikimo u'ma'mentisofoho. Oso a'amu pi'ningo engo hiso hofikoe *fai f hantilet* (500) somo yakolonoho. Ngko olo iyoswo semti'mokiyalokwe loso olohonta oso a'amu homo somjo pi'ningoso songo humalofo. Fehohnjoso hofiko poyo nto pe'nimentohofofoho. ⁷Sikuno nom'nemo Kilais kako Jemisimo^a u'ma'mentisofoho. Nom'nehonta kako kakoe inomokomoyo (*apousel*) hopi'nonohino sohwo apa'no u'ma'mentisofoho.

⁸I tifi sohonta ngko Pouli'nimo ni'ma'mentisofoho. Kako ngkimo nihu'no hwotohonepo ni'mahoningki ngko kakoe inomokomoyo ae'uyo

^a 15:7 Jemis huhwo sohwo kako Anituye a'amu ne Jelusalem humamentohoho somo mokosyohumamentiso hweho.

hwo'ni imo'nimentohefoho. ⁹Simo'mo ngko Kilaisimo miningkayo'njo yonji kakoe a'amu ne somo ngko wonyo umokumentohefoho. I oso'no Anitu kako ngkimo kakoe hungkuno liku'mofo (*apousel*) syohoso yo'mingohwo'nimo hopa peho'no ntapmmentisoto. O'o, ngko nom'ne inomokomoyo (*apousel*) sohwamo enjwa'mo humaleno. ¹⁰I oso'no olo yahino ngko wopingo yalokwe loso hwapingoso Anitu kako ngkine'no hitoho ulofahoningki ntapmmentisofoho. Anitu kako ngko yo'mingohwo'nimo hopa wopingo ntoho'mentisoso oso hiso ne'maso imo'nimentiso'maho. O'o, kako ngkimo wopingo ntohofahoningki ngko kakoe syoho so'no yokumpohn'nyo yoho'nonji oso syoho hiso inomokomoyo nom'ne sohwamo uyakolo'mentohefoho. I oso hiso ngko nje yokumpohn'nyo'nji miyalokuyohono. O'o, Anitu kako ngkimo wopingo ntohofonto kakoe yokumpohn'nyo ntopahoningki ngko kakoe syoho yokumpohn'nyo yalokweno. ¹¹I sekwo huno ole syafisyikutoho. Poul kako syoho ntiso imaso hwolo. I inomokomoyo nom'nehwa hofiko syoho ntiso imalofihwalo. Ose likutoho. O'o, oso'ne'maho. Nakwo Kilaisiye syoho ulohofiyo sohwona'ni oso hungkuno Kilais kako poyo pe'nonto apa'no songo lika'mentiso so'no a'amu pi'ningo engo somo ulahoningkuhwoni sekwo oso hungkuno homo somo simeho hi'ntnnono uyontifi sekwo kakoe a'amu ne imo'nimentohofofoho.

A'amu hopi'nono hofiko poyo pe'nimentohofoso hwangku hofiko nolikapitnnefoho. A'amu oso hungkuno homo somo miningkayo'njoso hofiko Anituye a'amu ne'maho.

¹²Ou, nakwo ole liwo'ningkuhwono, Kilais kako nakwoe wonyo'ne poyo pe'nimentiso sohumo Anitu kako pi'nimo mta'ni apa'no songo ulika'mentono. I oso'no nom'ne a'amu fehohnjoso hofiko sekwo'nji humalofoso hofiko ole peho'no lalokwofo. A'amu poyo pe'ningkujoso apa'no songo molikapitnnefoho. Ose peho'no lalokwofo. ¹³I oso'no a'amu poyo pe'nyoso hofiko molikafontifijontentesi Anitu kako kakoe hwomu Kilaisimo mulikafihwonesohilo. ¹⁴Ou, nehopi. Anitu kako Kilaisimo mulikafe'njo yontentesi u hungkuno nakwo selimentihwoneso ne ane imo'ningkuhwonesohilo. I oso hungkuno nakwo selimentihwone somo sekwo simeho hi'ntnnono siki uyikutnnesohilo. ¹⁵Oso hofikoe hungkunoso nehopi lontifijontentesi nakwo Anitune'no hungkuno losetihwawo'ningkuhwone hn'nwi nakwo Anitumne'no hwasyo hungkuno losetihwehwanesohilo. Hwapingsoso Anitu kako Kilaisimo ulika'mentiso oso'no yoloho seliwo'ningkuhwonefoho. I oso'no Anitu kako a'amu poyo somo songo mulikafonefohoeso hungkuno nehopi lontifijontentesi i kako Kilais huhumo mulikafihwonesohilo. Nakwo hwasyo hungkuno selihwanesohilo. ¹⁶U, Anitu kako oso a'amu poyo somo mulikafeso ne'njontontentesi Kilais huhumo ulikafoso ne ane'nesohilo. ¹⁷U Anitu

kako Kilaisimo mulikafe'njo yontentesi sekwo kakine'no simeho hi'ntnnono uyalokwofoso kako sekumo mosefo'mahwonesohilo. O'o, sekwoe honingkano wonyo somne'no tohino mentaningkutnnesohilo. ¹⁸Oso hungkuno hiso ne'njontentesi a'amu Kilaisimo simeho hi'ntnnono uyontifi pe'nimentohofoso hofiko hofikoe honingkano wonyo somne'no tohino mafikujji tikanomo wentaningkutnnesohilo. ¹⁹Nakwo olo hwaho lopo nohumentani Kilaisimo simeho hi'ntnnono uyalokuhwone hn'nwi nakwo Kilais asomo netimayo'ne hontohumalohwono. Nakwo poyo pe'ningkuhwaso'no kako asomo monetimaso'manji a'amu hofiko nakwo a'amu Anitumo simeho hi'ntnnono uyiwo'ningkuhwone hn'nimne'no hitoho mikunimposo ulofihwonesohilo.

²⁰I oso'ne'maho. O'o, Kilais kako poyo pe'ningkahoningki Anitu kako ulika'mentisoso hungkuno nehopeho. Oso'no nakwo huno ole nayohi, Kako a'amu poyo pe'nimentohofoso likapitnne'ento simo'mo Kilaisimo ulika'mentisofoho. ²¹Anitu kako hwe simo'mjo mti'mokumentiso sohwo Atam, kako poyo pe'nyo'neso pe'nihwonima'nimentisofoho. I hwe nom'nehwo Kilais kako songo likafo'neso likofihwonima'nimentisofoho. ²²Ihwni. Oso pa'nyoso neyakwo Atam pe'nimentiso hopaso nakwo imuso'ni pe'nalokuhwono. I a'amu hofiko Kilaisiye hungkunomo simeho hi'ntnnono uyontifi Anitu kakoe mehomi imo'ningkahoningkofi Anitu kako oso mehomi homo somo Kilaisimo ulika'mentiso oso hopa ulikafonefoho. ²³Nakwo a'amu anga'no anga'nohino hn'nwiye sikuno somo Anitu kako nelikafonefoho. Simo'mjo sohwo Kilaisiyoho. Tifi no'mo Kilais kako kakoe a'amune'no asomo poso sohonta nakwo hopi'nonohino hn'nwi nelikafonefoho.

²⁴Kilais kako yo'mayoso moi'wo esojwaofonefoho. Oso hohosohonta kako yo'mayo hwahoponjo mokosyohumayo so'nji hwe engo sohwanji yo'mayo towahuno wonyo so'nji hofikoe yokumpohn'nyoso moi'wo umokumontonoho. Oso hohosohonta Kilais kako yo'mayo hopi'nonohinoso kaningkwohwoe ahopo ho'nisyihwosi ulimontono, Kiko yo'mayo hopi'nonohinoso mokosyohumaho. Ose ulonefoho. ²⁵Oso'no Kilais kako yo'mayoso nomokosyohumahwosi kakoe mango sohwo hwotho wahmmontonoho. ²⁶Kakoe mango sohwo wae yaofonefoho. Oso'no oso hohosohonta a'amu hn'nwi apa'no mape'nanehwono. Nihu'nahone songo nohumanefoho. ²⁷Oso hiso'no a'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohofoso sohwo ole mti'mokumentohofi, Anitu kako yo'mayo hopi'nonohinoso kakoe sifilaku'nyo'mo ho'nahumentisofoho. Ose mti'mokumentisofoho. I oso'no nakwo huno nayohoho. Anitu kako yo'mayo hopi'nonohinoso kakoe hwomufe sifilaku'nyo'mo ho'nahumentisoso kako oso yo'mayo homo somo enjwa'mo mujokohumanehoho. O'o, awonoho. ²⁸Tifi sohonta yo'mayo hopi'nonohinoso Anitu kako kakoe hwomufe sifilaku'nyo'mo

ho'nasyihwoso'no Kilais kako kaningkwohumo ulimontono. Ngko huhwo'ni kikimo enjwa'mo wohumamo. Ose ulahoningkuhwosi Anitu kako oso yo'mayo hopi'nonohino somo mokosyohumane hweho.

A'amu hofiko Anitu a'amu poyo pe'nyo somo

²⁹Oso hungkuno a'amu poyo pe'ningkujoso apa'no songo molikapitnnehofo eso nehopi'manji a'amu fehohnjoso olo yahino hiloso peho'no yiwo'ningkohoho. A'amu fehohnjoso hofiko Anitumo iningkawentifi mijo momaso'njo yontifi poyo pe'nimentohofoho. Nope'ningkahoningkofi a'amu nom'ne mijo mokiyomasoso hofiko a'amu poyo pe'nimentohoho hiso songo likafo'ne so'no huno syafisyontifi ole limentohofi, Nakwo a'amu songo humalohwone so'nwi nakwo a'amu poyo pe'nimentohoho somne'no nakumo mijo apa'no wokiyonemantifeho. Ose limentohofoho. Ou, Anitu kako a'amu poyo pe'nyoso songo mulikafonefoho eso hungkuno nehopi lontifijontentesi hofikimo ufo'mayo so'no mijo peho'no kiyomafikutnnesohilo. ³⁰Sikuno huhwo huhwi nakwo Anituye hungkuno liku'mofontaningkuhwoni nakwoe mango sohwa hofiko nakumo poyo wosemokano naliwo'ningkohofoho. I oso a'amu poyoso molikapitnnefoho eso nehopi lontifijontentesi nakwo olo syoho loso ihwasi tohino engo nomehwasi olo yahino loso hwayohohnnesohilo. ³¹U, nje a'amu soku, nakwoe Hwe Engo Kilais Jisasimo sekwo simeho uyalokwofo so'no kako nakumo asomo songo nelikafo'ne so'no huno neyahoningki nakwo simonyo yalokuhwono. Oso hungkuno yokintahopo ne'no nehopi selohono. I oso'no olo hungkuno hi ne'njofoho. Sikuno huhwo huhwi nje mango sohwa hofiko ngkimo poyo wonimokantifetikenon ntnne'no hontohumaleno. ³²Ngko ango Efesos sopo nohumentaningko nje mango sohwa hofiko ngkimo siki siwojo hopa wolofonisyantifi inomokomanyimalofoho. Oso'no a'amu poyo pe'nyo sohwa hofiko molikapitnnefoho eso nehopi lontifijontentesi i ngko olo syoho loso imeso oso tango ni'mantontentesi olo yahino loso hwayohohnnesohilo. A'amu fehohnjoso hofiko Jisas kako nakumo asomo songo nelikafo'ne sohomo miningkayo'njoso ole liwo'ningkohofi, Nakwo poyo pe'ningkuhwasi songo likafoso miyanehwono. O'o, nakwo nihu'nahone wope'nantanoho. Oso'no nakwoe honingkanon wonyo somne'no huno pi'ningo engo peho'no wosyofisyantanto. O'o, nakwo mijo nonyo wosopayo engo mehwasi syohi'nyo niyontasihn'nwi mo'ningkanta nakwo poyo wope'nano.

³³A'amu oso hwasyo hungkuno liwo'ningkohofoso hofikoe honingkanon wonyo somo sekumo ipesemotawofitnnoho. Ose ifijoso hofiko sekwoe honingkanon yahino wopingo somo wonyo wosemokantifeho. Oso'no sekwo i'waho nto'no fiyimno. Hofikimo ujokohumafikutoho. ³⁴Sekwo

sekwoe yahino hwayo hohnjo osomo hohujo ikinjaofikuji yahino wopingo osomne'no huno nto'no fisyafihupmno. Honingkano wonyoso apa'no ikutoho. Sekwo upa'nimno. A'amu fehohnjo sekwo'nji humalofoso hofiko Anitumne'no huno nto'no muyofoho. Oso hiso'no sekwo wonimango maseningkoho liyohoho.

**Anitu kako a'amu poyo pe'noso sohumo nulikafihwosi
kako a'apaho nom'ne songo uyimontonoho.**

³⁵ A'amu fehohnjoso hofiko ole lohoniwo'ningkohoho. Anitu kako a'amu poyo pe'nyo somo pipi ulikafoneto. U a'amu poyo pe'nyo sohwo peho a'apaho'nji hopa mufohi'ningkuji likapitnneto. ³⁶ A'amu hofiko hungkuno ose liwo'ningkohofoso hofiko huno nihu'no anefoho. Sekwo a'amu yangkume topoyo oso yo'mayo uyo mofiwo'ningkohoho soku huno seyohoho. Oso yangkume topoyo oso kwefoho ihwoso'no iwofasyikuji apa'no uyo mopijoso hwaho mo'm swo mafe'njo ihwosi timoso mafokafonehoho. ³⁷ Oso yangkume uyo mofontifeso swo yokino pmpongo oso uhwoniwo'ningkohofoso sekwo huno waseyono. Yokino swo pmpongo oso'nji mamofefoho. O'o, ne nihu'no we'e sohwo hwahomo'mo ho'nahinyo somta'angofoho. ³⁸ Anitu kako hohonta pmpongo swo yokino ose ne kengo kengo imo'nyo'ne'ento huno syafihu'mentiso so'no oso yangkume swo pmpongo yokino oso yo'mayo hopi'nonohino wofoka'montonoho. Oso pa'nyoso nakwo poyo pe'ningkuhwasi a'apaho nom'ne songo'nji nakwo likofanefoho. ³⁹ Ihwoni yo'mayo Anitu mti'mokumentisoso paho kengo kengofoho. A'amufe a'apaho kengofoho. Tongofe kengofoho. Yihufefe kengofoho. Inaniku mijomo emoyiwo'ningkiso oso pahoso kengofoho. ⁴⁰ Yo'mayo ahwomomjoso hwahoponjo pa'nyo'maho. O'o, kengo kengo mti'mokumentisofoho. A'amu ahwomomjo sohwife a'apaho wonyoangkafoso tipomponaho pa'nyofoho. Nakwo hwahoponjo hn'nwiye a'apahoso toho pijijo pa'nyofoho. ⁴¹ Nakwo ahwomomjo yo'mayo somo uhwonontaneso mofehi'nyo joso kakoe kengofoho. Hamno joso kengofoho. Hntokwaliyo kengo kengo sohwa hofikoe joso kengo kengo wo'nnyofoho.

⁴² Oso pa'nyoso a'amu poyoso likafoso hofiko hofikoe a'apahoso kengo umo'nantifeho. Oso pijafo nakwo pi'nimomo ho'nosyantaneso wonyo imo'niwo'ningkohoho. A'apaho songo likafososo wonyo mmo'nonehoho. O'o, songo ne'no humayo'nefoho. ⁴³ Pijafo nakwo pi'nimomo ho'nosyiwo'ningkuhwoneso piso imo'niwo'ningkohoho. Kakoe yokumpohn'nyoso anefoho. Oso a'apaho songo likafososo oso wonyo angkafofoho. Yokumpohn'nyo hi'njofoho. ⁴⁴ A'mopijafo nakwo pi'nimomo ho'nasyiwo'ningkuhwoneso oso hwahoponjofoho. A'apaho songo ne'no humayo'ne likafoso oso ahwomomjofoho.

Olo hwaho lopo humayo'ne a'apahoso hwahoponjofoho. Ahwomomo humayo'ne a'apahoso ahwomomjofoho. ⁴⁵ Oso hiso'no a'amu Anituye

hungkuno mti'mokumentohofosohwa hofiko ole limentohofi, Anitu kako hwe simo'mjo mti'mokumentiso Atam osohwo kako nakwoe hwahwo loponjo a'apaho hwapingo hweho. Ose mti'mokumentohofosohwo. I tifi no'mo Kilais nakwoe hwahwo lopo imo'nimentiso osohwo kako songo ne'no humayo'ne ahwomomjo a'apahoso hwapingo hweho. ⁴⁶Ahwomomjo a'apahoso nakwo simo'mo ma'mentihwone'maho. O'o, simo'mo hwahoponjo a'apaho ma'mentihwonefoho. Hwangku tifi no'mo nakwo a'apaho ahwomomjoso nomanefoho. ⁴⁷Hwe simo'mjo sohumne'no Anitu kako hwahwo nomanto a'amu mti'mokumentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kako hwahoponjo a'apaho hi'njo hweho. I tiffinjo imo'nimentiso Kilais osohwo kako ahwomo mta'ango hweho. ⁴⁸Nakwo a'amu hwahoponjo hn'nwi nakwo Atamiye imu'nwoho. Oso'no Anitu kako hwe hwahopo nta'ni mti'mokumentiso oso mta'ango'nwoho. I a'amu hofiko Anitumo iningkawowo'ningkohofoso hofiko oso hwe ahwomo mta'ni pmmentiso Kilais osohwo hopa imo'nifitnnefoho. ⁴⁹Olohonta nakwo Atamiye a'apaho hi'nji'nwoho. Hwangku sohonta nakwo Kilais ahwomo mta'ango sohwoe a'apaho hopa mane'nwoho.

⁵⁰Nje a'amu soku, ngko olo hungkuno loso yoloho waselimonne'no yohono. Nakwoe a'apaho olo hwahwo loponjoso mokosyohumalohwone'njo hn'nwi nakwo yo'mayo wopingo Anitu nakumne'no enesyohumasoso momanefoho. O'o, nakwoe a'apaho piso imo'nyo'neso Anituye ango wopingo yo'mayo piso mmo'nyo sopo m'mofawenefoho. ⁵¹Sekwo upa'nimno. Anitu kako hiyaso hungkuno ngkine'no ujo lijwanimo'masoso ngko waselimonne'no yohono. Nakwo Anitumo iningkawowo'ningkuhwone hn'nwi nakwo fehohnjo hn'nwi wope'nantanoho. Fehohnjo hn'nwi mope'nanehwono. I oso'no nakwo hopi'nono nakwo nom'ne a'apaho songo womantanoho. ⁵²Ou, sikuno ae'uyo sohonta kounoho yoka ahwomo mta'ni ho'ningkuhwoso'no nakwo nakwoe a'apaho songo timo lo'ntnno komo'no imo'nanefoho. I oso kounoho yoka hiso ho'ningkuhwoso'no a'amu poyoso hofiko nolikafikujji a'apaho songo piso mmo'nyoso mapitnnefoho. Osohonta nakwo a'amu songo humalohwone hn'nwi nakwo nakwoe a'apaho songo'nji imo'nanefoho. ⁵³Ihwoni. Anitu kako ole nalimento, Sekwoe hwahoponjo a'apaho piso imo'niwo'ningkisoso sekwo a'apaho nom'ne songo piso mmo'nyo'njo ne'no wentihwone somne'no uyohopopitnnefoho. Sekwo poyo pe'nyo yahinoso nihu'nahone ho'naofikujji a'apaho nom'ne songo ne'no humayo'neso nomapitnnefoho. ⁵⁴Oso sikuno homo somo nakwoe hwahoponjo a'apaho piso imo'nyoso poyo pe'niwo'ningkisoso ho'nasyihwasi nom'ne a'apaho songo piso mmo'nyo'njo songo ne'no humayoso nomehwaso'no oso hohosohonta oso hungkuno a'amu mti'mokumentohofoso ne umo'nimontonoho. Hungkuno hiso olenoho. Anitu kako poyo pe'nyo somo nihu'nahone hwotoho hmmentisofoho.

Kakoe mango hopinonohino sohwamo nihu'nahone
uyakolo'mentisofoho.

55 Poyo pe'nyo yahino sohwosi jije yokumpohn'nyoso nti'mo weho.
Awonoho. Nihu'nahone moi'wo'nnyo hwasoho.

56 A'amu poyo pe'niwo'ningkohoho hwapingso pehoto.
Poyo namokiyoso olenoho. Nakwoe honingkano wonyo sohwo
namokuwo'ningkohoho. Nakwo Anituye honingkano hungkuno
somo hwotoho fentaneso nakwo huno nayohoho. Honingkano wonyo
yalokuhwono. 57I oso'no Anitu kako nakumo Hwe Engo Jisas Kilais
nejapmmentiso sohwo kako nakwoe wonyo so'no pe'nonto kako
oso wonyo huhwo sohwoe yokumpohn'nyoso wae yao'mentisofoho.
Oso hiso'no Anitu kako poyo pe'nyo yahino somo nihu'nahone
hwotoho hmentisofoho. Oso'no nakwo Anitune'no isamayoka
uliwo'ningkuhwonefoho.

58 Oso'no nje a'amu sokumo ngko Pouli'ni ngko simeho sejopalokweno.
Sekwo Anituye hungkunomo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumafikuji
osohonta piso'mo'nyo seningkuhwoso'no nusikwajikutoho. O'o, sekwo
yokumpohn'nyo lohofikuji Anitu kakoe hungkuno homo somo ne'no
hmningkamno. Anitu kako pi'nimo mta'ni nelikafone so'no nakwo huno
ole nayohoho. Nakwo Anitu kakoe syoho homo somo yokumpohn'nyo
ihwoso'no syoho hiso ne ane mmo'nonehoho. Oso hiso'no sekwo iningo
mofikutoho.

**A'amu Kouliniso hofiko Anituye a'amu yo'mayo
so'no umofonyo iwo'ningkohoho somo ufo'mayo'ne
hamniyoho hu'meesiyo'ne hungkunofoho.**

16 ¹Sekwo Anituye a'amu nom'ne Jelusalem humalofo so'ntnne'no
hamniyoho hu'meesiyo'ne hungkuno ntohonimalofo so'no ngko
olo hungkuno loso waselimne'no yohono. Ngko a'amu Ngkolesiya somo
utihwamentohe hopaso sekumo wosetihwamne'no yohono. Sekwo ole
fiyimno. ²Sikuno iyoho humayo (Sante) huhwo huhwi sekwo yo'mayo
syoho homo somne'no hamniyoho tipemawo'ningkohoho so'no sekwo
anga'no anga'nohino soku sekwo oso hamniyoho hiso nom'ne a'amu
somne'no huno syafisyikuji fehohnjoso nomafikuji sekwoe ango somo
kengopo foho'nahumno. Ose hu'mesyontaningkuji ngko nose'mahm'me'no
oso hamniyoho hiso'no sekwo syoho engo mifitnnehoho. ³Oseso hwangu
ngko i'mofapm'me'no sekwo nom'ne a'amu somo oso hamniyoho
uyohojae'ne uhwsopopmno. Oso a'amu huhwo sohwamo ngko
hofikimo iyoswo honingkano imofo'neso uyi'mo ngko hofikimo oso
hamniyoho'njo iyoswoso pone Jelusalemno uyahotimonne'no yohono.
⁴Hamniyoho hu'mesyalokwofo somo ngko ole syafisyi'mo, Ngko huhwo'ni
wamolime'manji u hofiko'nji wowantanoho.

**Poul kako a'amu Koulin somo uhwonimo lonto kako
hano uyoso'no sikuno ho'nahumentisofoho.**

⁵Nje hunoso ole syafihu'malefoho. Ngko hwaho Masetouniya oso ajwo sopoe u'mo u'ma'mo. Ose mtito'malefoho. Oso'no simo'mo ngko hwaho Masetouniya osopoe wekapm'mo wose'ma'monnoho. ⁶I oso'no ngko sekwo'nji we'enehwo wohumamontikeno. Oso'no ngko huno maniyohoyohoho. Ngko sekwo'nji humahm'mo oso ifoyo hamno so'no wohontohumamtikeno. Ose'manji moi'wo imo'ningkuhwoso'no ngko hano nom'ne angopono nti'mo wamo li'mo yahoni'mo sekwo ngkimo nonifo'mafikuji honingkanopo wonihwojowantifeho. ⁷Sekwo huno seyohoho. Ngko sekwo'nji we'enehwo humahm'mo komo'no seliko'mayoso ngkilaho. O'o, Anitu kako ngkimo sekwo'nji sikuno sawemo humayo so'no ntihwoso'no u ngko sekwo'nji ne'no wohumamonnoho. ⁸Ngko olo ango Efesos lopo nohumentani'mo oso Sikuno Engo (*Pentikous*)^b Anituye Towahuno nakwoe hwaho lopo pmmmentiso sikuno somne'no syafisiyo'ne sikuno osohwo nto i'mofapihwoso'no osohonta ngko olo a'amu lohwo nuli'ko'mahm'mo sekwoe angopono wapmmmonnoho. ⁹Hwapingo neso olenoho. Anitu kako olo syoho lomne'no kako ngkine'no hoku'yo nohwosampo'maso so'no ngko Anitu kakoe hungkunoso lutihwahoningko a'amu pi'ningo engoso hofiko iningkowalokwofo. I oso'nji a'amu pi'ningo engoso hofiko olo hungkuno lomne'no mangohwa imo'nalokwofo.

¹⁰We'enepi Timouti kako sekumo se'maso'manji sekwo kakimo hofiy'o'no umokosyohumafijo so'no kako sekwo'nji simeho wopingo'nji wohumamtonoho. Sekwo upa'nimno. Timouti sohwo kako ngko pa'nyo Anituye syoho engo yalofoho. ¹¹I oso'no a'amu fihwo huno ole syafisiyo'eno, olo hwe songo lohwo sohwo kako yo'mingohwo'maho. Oso'no nakwo kakimo hohujo ukinjimofano. Huno ose syofisyihwaloho. O'o, sekwo kakoe simeho wopingo umokumno. Oseso hwangku sekwo kakimo kakoe honingkanono somo uhwojapikuj'o'no kako ngkimo woni'mano. Ngko Timouti'nji a'amu nom'ne so'nji ni'mayo'ne hontohumaleno.

¹²Neningkwa'wehwo Apoulousiye hungkunoso olenoho. Ngko nohumanji Apoulousimo ole uliwo'ningkoho, Kiko ango Koulin sopo uhwonamo lohojoso olo a'amu lo'nji uhuji uhwona. Ose uliwo'ningkohefoho. I kako olohonta sohonta uyoso ngkilaho lalofoho. I hwangku sohonta Anitu kakine'no honingkanono umofihwoso'no wapmmmonnoho.

Pouliye hungkuno fehohnjofoho.

¹³Yo'mayo Anituye syoho somo wonyo umo'nimo lihwosi yososo sekwo i'waho nto'no fiyimno. Sekwo Anitune'no simeho hi'ntnnono uyalokwofo

^b 16:8 Ap. 2:1 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

osomo aho yokumpohn'nyo fikemokosyohumamno. Sekwo hwe ne imo'ningkuji yokumpohn'nyo lohofikuji aho yokumpohn'nyo fikemokosyohumamno.

¹⁴Yo'mayo hopi'nonohino sekwo iwo'ningkohofoso oso'nohini ikuji nom'ne a'amu somo simeho uyikujiki sekwo hofikimo nto'no femokosyohumamno.

¹⁵Nje a'amu soku sekwo Sitefanosiye a'amu osomne'no huno seyohoho. Hofiko oso hwaho Ngkilik osopo humantifi Anitumo simo'mo iningkamentohofofoho. Oso'no hofiko hofikoe huno mta'ni hofiko Anituye a'amu ne somo hofiyo'no ufo'mawo'ningkohofofoho. ¹⁶A'amu oso pa'nyo humawo'ningkohofoso somo sekwo hofikimo enjwa'mo fesyohumamno. Sekwo hofikoe hungkuno somo haloho popmno. I nom'ne a'amu hofikimo ufo'mawo'ningkohofoso somo sekwo hofikimo tifi finingkamno.

¹⁷Sikuno pi'ningo engo somo ngko sekwoe simano masehonyo'njo nohumanji huno ne'no syosefisyahoningko oso hwe hufa'u sihune sekwoe angoponta'ango sohwa Sitefanosiyo Foutiyunetasiyo Akaikosiyi hofiko sekwoe simano mafohi'nontifi ngkimo ni'mahoningkofi ngko simonyo imalefoho. Hwapingoso sekwo hopi'nono moni'mapitnnohofo. I oso'no hofiko noni'mahoningkofi ngko sekwo'nji humentani hopa simonyo yalokweno. ¹⁸Hofiko ngkimo ni'mantifi simeho wopingo nimokumalofofoho. Sekwoe simeho hi osenohinoho. Oso'no sekwo oso a'amu huhwo sohwa hofiko Anituye syoho hofiyo yalokwofo sohwanji nom'ne a'amu oso pa'nyo sohwanji hofikoe yofeso foho'nomapmno.

¹⁹Oso hwaho Esiya lophonjo Anituye a'amu neso hofiko Anitumne'no angomeemjo uhu'mokuwo'ningkohofoso hofiko sekumo nje a'amuhwafo selalokwofo. Akwila'nji kakoe ape Pilisila'nji sikoe angoso somo nom'ne a'amuso hofiko Anitune'no uhu'mokuwo'ningkohofoso a'amu so'nji hofiko sekwo Anitumo iningkowalokwofo so'no hofiko nakwoe a'amufo selalokwofo. ²⁰Anituye a'amu ne ngko'nji humalofoso hofiko nakwoe a'amufo selalokwofo. Nakwo Anituye a'amu ne so'nji swo'nontani nakwo aho popotohumo'niwo'ningkuhwone hopaso sekwo aho popotohumo'nimno.

²¹Ngko Pouli'ni ngko oso a'amu olo iyoswo ngkine'no mti'mokalokuso sohumba'ni iyoswo nomanji ngko aho'nji ifalifaliyo mti'mokonji^c ole selalokweno, Nje a'amufo.

²²U a'amu fihwo kako Anitumo iningkayoso ngkilaho loso sohwo kako tikanomo wene hweho. U, nje Hwe Engo Jisas Kilais kako komo'no noho wapono nimo'ningkohoho.

²³Nakwoe Hwe Engo Jisas kako sekumo wopingo ne'no waselohofono. ²⁴Sekwo nakwoe Hwe Engo Kilais Jisasimo humalofoso sokumo ngko simeho sejopalokweno. Olo hungkuno loso ngko Pouli'ni mti'mokohono. Hungkuno osohopeho.

^c 16:21 Poul kakoe aho'nji mti'mokumojom'no. O'o, kako nolahoningki nom'nehwo mti'mokumojofoho. Olo hungkuno honingkanomo wo'nyo loso Poul kako mti'mokumentisofoho.